

ISSN 2985-2056 (Online)

JOURNAL JILGE

วารสาร

นวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป

Journal of Innovative Learning and General Education

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พฤษภาคม - สิงหาคม 2566 Vol.1 No.1 May- August 2023

The Office of General Education and
Innovative Electronic Learning

Suan Sunandha Rajabhat University

[https://so16.tci-
thaijo.org/index.php/JILGE](https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JILGE)

วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป

Journal of Innovative Learning and General Education

ปีที่ 1 ฉบับที่ พฤษภาคม – สิงหาคม 2566 Vol.1 No.1 May- August 2023

เจ้าของวารสาร

สำนักวิชาการศึกษาทั่วไปและนวัตกรรมการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่จากการวิจัยและทางวิชาการ ในศาสตร์ด้านวิชาการศึกษาทั่วไป และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ แก่นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา บุคคลทั่วไปและสังคม
2. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการวิจัย การนำเสนอและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ หรือระบบใหม่ ของนักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ นักศึกษา บุคคลทั่วไปและสังคม

หมวดหมู่หัวเรื่องหลักทางสังคมศาสตร์ (Social Sciences) ของบทความที่รับตีพิมพ์ ดังนี้

หมวดหมู่หลัก: สังคมศาสตร์ (Main Subject Category: Social Sciences)	
สาขาวิชา (Subject Area)	หัวข้อย่อย (Sub Subject Area)
ศิลปะและมนุษยศาสตร์	ภาษาและภาษาศาสตร์
	ธุรกิจ และการจัดการ และการบัญชี
	ระบบจัดการข้อมูล
	การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม
	พฤติกรรมองค์กรและการจัดการทรัพยากรมนุษย์
สังคมศาสตร์	กลยุทธ์และการจัดการ
	สังคมศาสตร์ทั่วไป
	การพัฒนา
	การศึกษา
	ห้องสมุดและสารสนเทศศาสตร์
	การสื่อสาร
	รัฐประศาสนศาสตร์
	รัฐศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ประเภทบทความที่รับ (Types of journal articles)

1. บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง งานเขียนที่นำเสนอผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ที่มีประโยชน์
2. บทความวิชาการ (Academic Article) หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่นำเสนอเป็นองค์ความรู้ใหม่
3. บทความปริทรรศน์ (Review Article) หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการเฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า การทบทวนวรรณกรรม มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ในเชิงกว้างและเชิงลึกอย่างทันสมัย โดยให้ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นความแตกต่าง แนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนา หรือการนำเสนอการวิจัยต่อไปในอนาคต

4. บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณูปการ (Contributions) ของหนังสือ บทความ ผลงานหรือสิ่งประดิษฐ์ โดยใช้หลักวิชาและดุลพินิจที่เหมาะสม

กำหนดเผยแพร่

กำหนดออกเผยแพร่ราย 4 เดือน ปีละ 3 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เดือนเมษายน
- ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – เดือนสิงหาคม
- ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – เดือนธันวาคม

สำนักงานกองบรรณาธิการ

สำนักวิชาการศึกษาทั่วไปและนวัตกรรมการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
เลขที่ 1 ถนนอุททองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต 10300 โทรศัพท์ 02-160-1265 ต่อ 105

E-mail : gen-ed@ssru.ac.th Website : <https://gen-ed.ssru.ac.th/home>

Facebook : <https://www.facebook.com/ge.ssru>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินาฏ ชรีวิบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ผังนิรันดร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4. ดร.มาตุสร แข็งขัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภัทร แก้วรัตนภัทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา วรรณพิรุณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เตชะโกสิต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพาดา ไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุมน หนูคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
6. ดร.สิทธิชัย พินธุมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
7. ดร.มงคลไชย เทียนสุตินนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
8. ดร.วิษณุ นิตยธรรมกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

1. นางสาวรุ่งนภา เรืองฤทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. นางจิตรกัญญา ปิมปา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองการจัดการและผู้ประสานงานวารสาร

1. นายเปรม ธนไทรภพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. นางสาวกฤษณา อารีย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. นางสาวภัททิยา ตริยที่พึ่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4. นายนราศักดิ์ ภูนาพลอย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5. นางสาวธิยา ภูนาพลอย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
6. นายณัฐวุฒิ ท่อนคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
7. นายสุรเดช อะสีพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

นาวาอากาศเอก รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติกุลไชย จิตต์เอื้อ	โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณพร ชูจิตารมย์	มหาวิทยาลัยรังสิต
อาจารย์ ดร.ศิวพร ลินทะลิก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
อาจารย์ ดร.แวมมยุรา คำสุข	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อาจารย์ ดร.วิจิตรรัตน์ ควรดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.นวลศรี สงสม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์ บุญผดุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สารจากบรรณาธิการ

วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป (Journal of Innovative Learning and General Education) ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2566 วารสารได้รวบรวมบทความที่มีคุณภาพผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิก่อนที่จะเผยแพร่ความรู้จากการทำวิจัยและผลงานทางวิชาการด้านวิชาการศึกษาทั่วไปและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยเปิดรับบทความผ่านเว็บไซต์ระบบ Thaijo

โดยบทความภายในฉบับนี้ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาระบบสารสนเทศในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 2) การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) 3) การศึกษาความสัมพันธ์การรับรู้และทัศนคติการทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 4) การศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมสำหรับการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐ 5) ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ทั้งนี้กองบรรณาธิการขอขอบคุณนักวิจัย นักวิชาการ และผู้เขียนทุกท่าน ที่ร่วมส่งบทความเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยและงานวิชาการ ประจำปีที่ 1 เล่มที่ 1 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน รวมถึงใช้เป็นพื้นฐานในการทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนาผลงานทางวิชาการในลำดับต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภัทร แก้วรัตนภัทร์
บรรณาธิการวารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

CONTENTS

สารบัญ

วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป
Journal of Innovative Learning and General Education

สารจากบรรณาธิการ	
บทความวิจัย	
การพัฒนากระบวนการสารสนเทศในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา.....8	
➤ ประจักษ์ พรหมงาม	
การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)21	
➤ ชาริณี พลวุฒิ	
การศึกษาความสัมพันธ์การรับรู้และทัศนคติการทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร.....32	
➤ สุรเดช อะสีพงษ์	
การศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมสำหรับการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐ.....44	
➤ ชัยพิสิทธิ์ ดิวสร้อย	
ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์.....55	
➤ รัตน์กุล กองผา	

Received: July 6, 2023
Revised: August 3, 2023
Accepted: August 15, 2023

การพัฒนาระบบสารสนเทศในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ประจักษ์ พรหมงาม
มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์ยางกอน
prachak@sbu.southeast.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อถอดรูปแบบองค์ความรู้กระบวนการผลิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก 2) เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก 3) เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรชุมชนอย่างยั่งยืน การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยใช้รูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกประกอบด้วย เกษตรกรผู้ผลิต กลุ่มเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในชุมชน ผู้นำชุมชน/ประธานเกษตรแปลงใหญ่ ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 60 คน โดยวิเคราะห์ ออกแบบ และเก็บข้อมูลในรูปแบบของฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งมีการสำรวจรูปแบบระบบสารสนเทศที่เหมาะสมในการจัดการองค์ความรู้ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบสื่อต่างๆ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงผ่านระบบสารสนเทศฯ และทดลองใช้งาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างต้องการให้นำเสนอ/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลในรูปแบบสื่อออนไลน์ เช่น การสัมภาษณ์จากปราชญ์ผู้ปลูก สถานที่จริง บรรยากาศภายในสวน แสดงแผนที่สำหรับบอกเส้นทางในการเดินทาง และมีการเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย 2) จัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้กระบวนการผลิตออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้การเข้าถึงสืบค้นได้ง่าย 3) มีการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ชัดเจน กำหนดสิทธิให้มีผู้ดูแลระบบที่ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก พบว่า ความพึงพอใจในภาพรวมในการทดลองใช้ระบบสารสนเทศ คือ 4.59 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ระบบสารสนเทศ, การจัดการองค์ความรู้, การส่งออกมะม่วง

บทความประเภท: บทความวิจัย

Developing an information system for managing the Nam Dok Mai Golden Mango production process for exporting: A Case Study of Pak Chong District Nakhon Ratchasima Province

Prachak Promngam
Southeast Bangkok University
prachak@sbu.southeast.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to extract the knowledge, production process and local wisdom in the production of Nam Dok Mai Golden Mango for exporting. 2) To establish a database of knowledge on the Nam Dok Mai Golden Mango production process for exporting. 3) To develop an information system to manage the Nam Dok Mai Golden mango production process for exporting and to conserve local wisdom with the participation of farmers in the community sustainably. Participatory Action Research (PAR) was used the form of mixed research method to study and collect data from groups involved in the production of Nam Dok Mai Golden mangoes for exporting, consisting of agricultural production, a group of government officials involved in the community, community leader and chairman of large farms. A purposive sampling of 60 people was selected to analyze, design and collect data in the form of an electronic database. Including exploring suitable information systems for knowledge management and presenting information in various media formats to transfer knowledge of mango production through the information system and practice.

The research results showed that 1) the sample wanted to present/ publicize information in the form of online media, such as interviews with master growers, real locations, and beautiful interior atmosphere, showing maps for traveling directions and easy access to information. 2) Create a database system for knowledge of the production process into categories for easy access and search. 3) Have developed a clear information system, set the right to have a clear system administrator to keep information in the same direction. The results of the analysis of satisfaction in using the information system to manage the production process of Nam Dok Mai Golden mangoes for export revealed that the overall satisfaction in the information system trial was 4.59, which was the highest level of satisfaction.

Keywords: Information system, Knowledge Management, Mango exporting

Type of Article : Research Article

บทนำ

มะม่วง เป็นผลไม้เศรษฐกิจสำคัญของไทย รองลงมาจากทุเรียน ลำไย และมังคุด ซึ่งประเทศไทยมีมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่เป็นที่นิยมสำหรับการค้าและการส่งออกของประเทศมากกว่าสายพันธุ์อื่นๆ โดยผลผลิตของมะม่วงจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมีนาคม – มิถุนายน ไทยส่งออกมะม่วงสดในปี 2565 เป็นปริมาณ 30,433 ตัน มูลค่า 765.31 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.64 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย (ร้อยละ 41.38 ของมูลค่าการส่งออกมะม่วงสดของไทย) รองลงมา คือ เกาหลีใต้ เวียดนาม ญี่ปุ่น และ สิงคโปร์ มีสัดส่วนร้อยละ 31.31 10.90 5.73 และ 2.65 ตามลำดับ โดยในปี 2566 จะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 3,019,903 ตัน ส่วนใหญ่นำมาบริโภคในประเทศ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) ซึ่งมะม่วงของไทยนั้นเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคในต่างประเทศเป็นอย่างมาก จึงเป็นโอกาสสำหรับเกษตรกรไทยในการส่งออกมะม่วงในอนาคตได้มากขึ้นทั้งในรูปแบบผลสด และแปรรูป การส่งออกสินค้ามะม่วงและผลิตภัณฑ์จากมะม่วง ในปี 2565 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกทั้งสิ้น 117,657 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4,602.67 ล้านบาท (ไทยรัฐออนไลน์, 2565) โดยตลาดส่งออกส่วนใหญ่เป็นตลาดในโซนเอเชีย ดังนั้น ประเทศไทยสามารถผลักดันการส่งออกได้เพิ่มขึ้นตามนโยบายเกษตรผลิตพาณิชย์ตลาดที่จะต้องใช้กลไกการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานพาณิชย์จังหวัดและสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ เพื่อเร่งหาตลาดและส่งออกมะม่วงได้เพิ่มขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2565).

การถอดรูปแบบองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิตมะม่วง เพื่อจัดเก็บองค์ความรู้ไม่สูญหายและเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดกระบวนการพัฒนาผลผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการข้อมูลของสมาชิกเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง โดยการวิจัยครั้งนี้จะมีกระบวนการในการดำเนินงานตั้งแต่การสำรวจบริบทของชุมชนและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทางการเกษตรในการปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากเกษตรกรชุมชน ถอดข้อมูลองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตและเก็บรวบรวมข้อมูลกระบวนการทางการเกษตรในการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูก ตลอดจนถึงช่องทางการจัดจำหน่าย ทำการวิเคราะห์และออกแบบระบบตามกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ (System Development Life Cycle : SDLC) เพื่อทำการออกแบบและพัฒนา ระบบฐานข้อมูลกระบวนการผลิต ทำการกำหนดรูปแบบการนำเสนอระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิต จากนั้นพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิต รวมถึงการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสารสนเทศ

ดังนั้นระบบที่จะพัฒนาขึ้นนี้จะช่วยให้เกษตรกรสามารถนำกระบวนการผลิตมาใช้ในการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองได้ อีกทั้งเกษตรกรรายใหม่สามารถนำความรู้จากระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิต ศึกษาและดำเนินการตามขั้นตอนการผลิต ซึ่งสามารถส่งเสริมให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นเนื่องจากเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อถอดรูปแบบองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกและภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก
2. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก
3. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ จัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรชุมชนอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยใช้รูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ด้วยการขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ประกอบด้วย ผู้ใช้ทั่วไป เกษตรกร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมทำเวทีชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสำรวจข้อมูลเกษตรกรกรม โดยการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถนำกระบวนการผลิตมาใช้ในการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง การนำความรู้จากระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตศึกษามาใช้ และการดำเนินตามขั้นตอนการผลิต การส่งเสริมให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เก็บรวบรวมแบบสำรวจได้ทั้งหมด 60 ครั้วเรือนในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปบันทึกด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัย และนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูล

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์น่าเชื่อถือ ลักษณะการสัมภาษณ์ การจัดเวทีและการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีดังนี้

- 2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือของการวิจัย

- 2.2 การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสานในทุกๆ สาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอรูปแบบและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการพัฒนาระบบสารสนเทศในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2.3 การจดบันทึก บันทึกเสียง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับประเด็นของวัตถุประสงค์

2.4 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Observation Participatory) เป็นการสังเกตการณ์ในขณะที่ได้ดำเนินกิจกรรมการวิจัย ทั้งประชุมปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้มีการจดบันทึก และบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลเกษตรกร เพื่อสำรวจบริบทของชุมชนและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทางการเกษตรของลำไยจากเกษตรกรชุมชน ราษฎรในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและตอนที่ 2 ข้อมูลกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการหาค่าความถี่ (n) และร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายที่กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการทำเวทีกลุ่มกับผู้นำชุมชน ตัวแทนเกษตรกร บุคลากรในสำนักงานเกษตร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้และประกอบการทางการเกษตรในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า ได้แก่ สัมภาษณ์บุคคล เอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตจากนักวิจัย นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความครบถ้วนสามารถนำไปต่อบัณฑิตประสงค์ของการวิจัยได้ มีความน่าเชื่อถือและรายละเอียดเพียงพอที่สามารถนำมาอธิบายประกอบความสัมพันธ์ต่างๆ ด้วยการตีความสรุปเชิงอุปนัย และการวิเคราะห์เชิงตรรกะแล้วใช้การพรรณนาความ (Descriptive) แล้วนำมาสรุปเพื่อนำเสนอต่อไป

ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกและการถอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งของสวน ภูมิลำเนา และคลิปวิดีโอขั้นตอนในการผลิต

1.1 จัดเวทีชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มผู้วิจัยและกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบไว้ สำหรับหารูปแบบของระบบสารสนเทศที่เหมาะสมและตรงกับบริบทของชุมชน

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการถอดองค์ความรู้และเป็นต้นแบบของข้อมูลที่จะใช้ในการจัดเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูล

1.3 การให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ดูแลระบบและนำระบบสารสนเทศไปนำเสนอ หรือปรับปรุงข้อมูลที่ต้องการนำเสนอเพื่อใช้ในการเผยแพร่

1.4 ศึกษา ค้นคว้าและจัดเก็บข้อมูลประวัติความเป็นมา และทำการออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองที่ได้จากการจัดประชุมกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการผลิตมะม่วง น้ำดอกไม้มัสทองใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการออกแบบ วิเคราะห์ระบบ คือ วงจรการพัฒนา (System Development Life Cycle : SDLC) มีขั้นตอนดังนี้ (จิตติมา วงศ์วุฒิวัฒน์ และคณะ, 2547)

2.1 ขั้นตอนการกำหนดและเลือกโครงการ (Project identification and selection) ในขั้นตอนนี้ จะระบุถึงความต้องการในการนำเสนอระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง หลังจากมีการจัดเวทีชุมชนเพื่อการพัฒนาหรือของการขยายต่อเติมระบบเดิม ซึ่งได้สรุปจากการจัดประชุมกลุ่ม

2.2 ขั้นตอนการเริ่มต้นและวางแผนโครงการ (Project initiation and planning) ทำการสำรวจและลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง และข้อมูลเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง ที่ได้จากการจัดประชุมกลุ่ม ซึ่งมีผู้เข้าประชุมที่มาจากหน่วยงานราชการ ประธานวิสาหกิจชุมชน ประธานแปลงใหญ่ ผู้นำชุมชน เพื่อเก็บรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลของเกษตรกรที่ผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง ซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลต้นแบบเพื่อนำมาจัดเก็บไว้ในระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทองสำหรับการนำเสนอข้อมูลและสรุปปัญหาในการทำงานพร้อมทั้งกำหนดขอบเขตของระบบงาน

2.3 ขั้นตอนของการวิเคราะห์ (Analysis) ในขั้นตอนนี้ได้นำข้อมูลและองค์ความรู้ต่างๆ ที่เก็บรวบรวมจากผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทองหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาทำการวิเคราะห์และทำการออกแบบกระบวนการทำงานของระบบสารสนเทศกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง รวมถึงกำหนดรูปแบบระบบสารสนเทศกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทองที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดเก็บองค์ความรู้จากปราชญ์/เกษตรกร เพื่อไม่ให้สูญหายและสามารถนำมาศึกษาและเป็นต้นแบบในการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทองสำหรับเกษตรกรรายใหม่ รวมทั้งผู้ที่สนใจและต้องการต่อยอดนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาต่อเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน ซึ่งการวิเคราะห์ระบบงานและออกแบบระบบสารสนเทศกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง ได้ดำเนินการโดยการสร้างแผนภาพกระแสการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagram) แผนผังแสดงการแตกระบบการทำงานของระบบสารสนเทศ (Decomposition Diagram) การแสดงความสัมพันธ์ของฐานข้อมูล (ER-Diagram) และ พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)

ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง มีกระบวนการในการส่งผ่านข้อมูลและกระบวนการทำงานไว้ในแผนภาพกระแสการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagram) ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องในการใช้งานระบบอยู่ 2 ส่วน ส่วนผู้ดูแลระบบ และ บุคคลทั่วไป/เกษตรกรรายใหม่/ผู้สนใจในการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้มัสทอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัยนี้ ได้ทำการประยุกต์วงจรการพัฒนากระบวน (System Development Life Cycle) เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออก กรณีศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการการผลิตลำไยนอกฤดูเพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดกระบวนการผลิตต่อไปในอนาคตได้

Input	Process	Output	Outcome
สำรวจบริบทของชุมชนและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทางจัดการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากเกษตรกรชุมชน ปรากฏในชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. ถอดข้อมูลองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตเก็บรวบรวมข้อมูลและกระบวนการทางด้านการจัดการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 2. ทำการวิเคราะห์ระบบงานกระบวนการทำงานและศึกษาถึงความต้องการของผู้ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูลจัดการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 3. ออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลและกำหนดรูปแบบการนำเสนอระบบสารสนเทศ 4. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	ระบบสารสนเทศระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการจัดการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	1. ฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บองค์ความรู้เกี่ยวกับจัดการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 2. ระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการจัดการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาถึงความต้องการของผู้ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยกระบวนการ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อส่งเสริมให้ชุมชน ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพชุมชน อันจะนำไปสู่การเป็นต้นแบบให้กับกลุ่มชุมชนและประชาชนทั่วไปในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

ผลการวิจัย

อธิบายถึงสิ่งที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิจารณ์ผลการวิจัย ซึ่งการรายงานผลการวิจัยและการวิจารณ์นั้น ยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรบ้างที่วางไวหรือไม่ว่าง โดยเสนอหลักฐานข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและเข้าใจง่าย

1. ผลการศึกษาบริบทและรวบรวมข้อมูลภาพรวมที่ต้องการนำเสนอระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

จากการศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่และงานวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลบริบทของชุมชน โดยศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง วิธีการเตรียมต้น การบำรุงตลอดจนการดูแลในแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนลงพื้นที่เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลของชุมชนที่มีการปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี ทำการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้สำรวจรูปแบบความต้องการของระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรชุมชน ในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี โดยมีกลุ่มผู้เข้าร่วมในการกำหนดรูปแบบของระบบสารสนเทศฯ สรุปได้ดังนี้

ตาราง 1.1 ข้อมูลภาพรวมที่ต้องการนำเสนอระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ	รูปแบบความต้องการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้	ข้อมูลที่ต้องการให้นำไปเผยแพร่	ข้อเสนอแนะอื่นๆ
1 นักวิจัย 2 เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร 3 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 4 กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ 5 ผู้ใหญ่บ้าน 6 กำนัน 7 เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 8 เกษตรกรผู้ที่เกี่ยวข้อง	1 วิดีทัศน์ 2 website 3 ถ่ายทำสถานที่จริง คนในพื้นที่มีส่วนร่วมมากที่สุด เอกสารแผ่นพับ 4 อัปเดตตลอด 5 เน้นรูปภาพ 6 เส้นทางการเดินทาง 7 Google Ads, Google map, TWP Adrisor OrCode, youtuber 8 เว็บไซต์แสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมะม่วง 9 ทำเป็นวิดีโอ 10 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยเข้าถึงผู้บริโภคง่ายขึ้น	1 แสดงตำแหน่งเดินทางในลักษณะของแผนที่ในชุมชนคล้ายๆ กับการแสดงแผนที่ใน Google map 2 ควรแสดงรายละเอียดของแมลงหรือศัตรูพืช 3 ควรมีการแสดงวิดีโอของสถานที่โดยได้เห็นจากการใช้โทรศัพท์มือถือด้วยวิธีการส่องผ่าน QR code 4 ควรมีการนำเสนอในรูปแบบวิดีโอและรูปภาพกระบวนการผลิตเพื่อจะให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน 5 ควรบ่งบอกถึงสถานที่หรือตำแหน่งที่ตั้งของสวนที่ต้องการจะติดต่อหรือเดินทางไปเยี่ยมชม	1 ควรมีการจัดทำแผ่นพับเพื่อเป็นเอกสารช่วยในการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ 2 ควรอบรมให้สมาชิกสามารถเพิ่มและแก้ไขข้อมูลได้ด้วยตัวเอง

2. ผลการศึกษาข้อมูลและการจัดเก็บองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากปราชญ์/เกษตรกร

จากการศึกษาข้อมูลจากปราชญ์/เกษตรกร โดยดำเนินการ 1) กำหนดแบบฟอร์มและหัวข้อที่จะทำการสัมภาษณ์และถอดองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตมะม่วง 2) กำหนดหัวข้อวิธีการดูแลต้นมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง 3) การเตรียมข้อมูล หัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์ปราชญ์/ผู้รู้ที่ปลูกมะม่วง และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์จัดเก็บองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้กระบวนการผลิต ซึ่งประกอบด้วยเพิ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) เพิ่มข้อมูลผู้ดูแลระบบ 2) เพิ่มข้อมูลหมู่บ้าน 3) เพิ่มข้อมูลตำบล 4) เพิ่มข้อมูลปราชญ์ 5) เพิ่มจัดเก็บข้อมูลสถานที่ปลูก 6) เพิ่มข้อมูลพันธุ์ที่ปลูก 7) ข้อมูลผลิตภัณฑ์ 8) เพิ่มข้อมูลปุ๋ย 9) เพิ่มข้อมูลคำแนะนำชื่อ 10) เพิ่มข้อมูล QR code และ 11) เพิ่มข้อมูลเว็บเพจสารสนเทศ โดยเพิ่มทั้งหมดที่กล่าวถึงได้นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิต เพื่อ

สร้างระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรชุมชนอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบส่วนประสานงานเพื่อเป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อของผู้ใช้งานกับระบบสารสนเทศฯ โดยระบบที่พัฒนาขึ้นนั้นได้แบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 ส่วนการประสานงานระหว่างระบบสารสนเทศฯ และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ (Admin) ซึ่งเป็นส่วนที่พัฒนาเว็บไซต์สำหรับจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต โดยระบบสามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข ค้นหา และแสดงรายละเอียดข้อมูลตามแฟ้มข้อมูลที่ได้สร้างไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นจะทำการสร้าง QR code เพื่อใช้ในการเข้าถึงข้อมูลรายงานของระบบสารสนเทศฯ ที่ได้รวบรวมไว้ของกระบวนการผลิตของปราชญ์แต่ละคน อีกทั้งได้แสดงส่วนของแผนที่ตั้งของสถานที่อีกด้วย

3.2 ส่วนประสานงานระหว่างระบบสารสนเทศฯ และบุคคลทั่วไป/เกษตรกรรายใหม่/ผู้สนใจในการผลิต ซึ่งเป็นส่วนในการนำเสนอข้อมูลเพื่อจัดการกระบวนการผลิตและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรชุมชนอย่างยั่งยืน โดยทำการระบุเส้นทางการเดินทางและระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง และสามารถคลิกเพื่อดูรายละเอียดของปราชญ์ กระบวนการผลิต ทั้งในรูปของข้อความและคลิปวิดีโอในการอธิบายถึงกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และข้อมูลแผนที่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านเว็บไซต์

3. ผลการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรชุมชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา “การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง” แล้วนำไปเผยแพร่ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ประกอบด้วย ผู้ใช้ทั่วไป เกษตรกร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมทำเวทีชุมชน จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ผลความพึงพอใจในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น 4.59 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยเรียงลำดับความพึงพอใจมากไปน้อย คือ ความพึงพอใจในด้านระดับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 รองลงมาคือ ความพึงพอใจด้านการออกแบบและการจัดการรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 4.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ถัดมาเป็นความพึงพอใจด้านการออกแบบและการจัดการรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 4.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ดังแสดงในตารางที่ 1.2-1.4

ตารางที่ 1.2 ผลความพึงพอใจจากผู้ใช้ระบบ ด้านความพึงพอใจด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1. ความพึงพอใจด้านเนื้อหา			
1.1 ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในเว็บไซต์	4.65	0.48	มากที่สุด
1.2 ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังโมบายแอปพลิเคชัน	4.67	0.48	มากที่สุด
1.3 ความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลในเว็บไซต์	4.38	0.64	มาก
1.4 ความเหมาะสมของข้อมูลภายในเว็บไซต์	4.50	0.54	มากที่สุด
1.5 ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่จัดแสดง	4.45	0.53	มาก
เฉลี่ย	4.53	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 1.3 ผลความพึงพอใจจากผู้ใช้ระบบ ด้านความพึงพอใจด้านการออกแบบและการจัดการรูปแบบ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
2. ความพึงพอใจด้านการออกแบบและการจัดการรูปแบบ			
2.1 ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของหน้าเว็บไซต์	4.48	0.54	มาก
2.2 การจัดรูปแบบเว็บไซต์ต่อการอ่านและการใช้งาน	4.58	0.53	มากที่สุด
2.3 เมนูต่าง ๆ ในเว็บไซต์ใช้งานได้ง่าย	4.62	0.56	มากที่สุด
2.4 สีสีนในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม	4.65	0.48	มากที่สุด
2.5 สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	4.67	0.47	มากที่สุด
2.6 ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรอ่านได้ง่ายและสวยงาม	4.45	0.77	มาก
2.7 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้	4.63	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.58	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 1.4 ผลความพึงพอใจจากผู้ใช้ระบบ ด้านระดับความพึงพอใจด้านการใช้งาน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
3. ระดับความพึงพอใจด้านการใช้งาน			
3.1 ระบบสารสนเทศฯ ให้ข้อมูลครบถ้วน	4.42	0.65	มาก
3.2 ระบบสารสนเทศฯ มีประโยชน์ในระดับใด	4.70	0.46	มากที่สุด
3.3 ความพึงพอใจในการใช้ QR Code ในการแสดงข้อมูลในระดับใด	4.82	0.39	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.66	0.50	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เพื่อช่วยในการจัดเก็บองค์ความรู้กระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง เพื่อไม่ให้สูญหายและสามารถนำมาถ่ายทอดให้กับบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจและต้องการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร ทรัพย์ศรีศุภชัย และคณะ (2560) ที่นำเอากระบวนการจัดการองค์ความรู้องค์กรเข้ามาเป็นสื่อกลางในการรวบรวมองค์ความรู้ อีกทั้งยังเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ของบุคลากรในองค์กร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชดนัย จุ้ยชุม และดิชิตชัย เมตตาริกานนท์ (2560) สนทยา สาสี (2560) และจิตรารณณ์ ธาราพิทักษ์วงศ์ และคณะ (2562) ที่พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยในการถอดองค์ความรู้และจัดเก็บข้อมูลองค์ความรู้เพื่อไม่ให้สูญหาย อีกทั้งยังสามารถเพิ่มโอกาสการสร้างรายได้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน เนื่องจากเกษตรกรยังมีประสบการณ์และทักษะการใช้เทคโนโลยีไม่มากนักจึงจำเป็นต้องมีการเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีแก่เกษตรกรด้วย มาลินี คำเครือและคณะ. 2565 การพัฒนาระบบหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์ระยะสั้นเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ แก่บุคลากรภาคการเกษตรท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า บุคลากรภาคการเกษตรท้องถิ่นมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์มากขึ้น สอดคล้องกับวิจัยของ Sunthornchai and Kiatsuranont (2018) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีที่เข้าถึงง่าย เข้าใช้งานระบบได้ง่ายด้วย รวดเร็วจะส่งผลให้เกษตรกรเกิดความต้องการใช้งานระบบนั้นๆ เนื่องจากเกษตรกรยังมีประสบการณ์และทักษะการใช้เทคโนโลยีไม่มากนัก ดังนั้นจึงพัฒนาระบบหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์ให้สามารถใช้งานได้ง่าย ระบบหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์ระยะสั้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Taradolrattanakorn and Rampai (2020) ได้อธิบายว่า การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์ระยะสั้นเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ผู้เกี่ยวข้องในชุมชนร่วมกันหารูปแบบเพื่อนำเสนอข้อมูลและการจัดการองค์ความรู้ ซึ่งมีความยั่งยืนมากกว่าการพึ่งพิงองค์กรอื่นโดยที่ชุมชนไม่มีส่วนร่วม หากชุมชนไม่เข้ามามีเรียนรู้และจัดการด้วยตัวเอง ก็จะทำให้องค์ความรู้ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์สูญหาย

ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นกระบวนการรวบรวม การสงวนรักษา และการถ่ายทอดสารสนเทศไปสู่ความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การนำสินทรัพย์ความรู้ (Knowledge Assets) ไปสร้างคุณค่า (Value Creation) หรือเพิ่มผลิตผล (Productivity) เพื่อสนับสนุนเป้าหมายหรือตอบสนองการดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ, 2565) โดยงานวิจัยครั้งนี้ ได้นำวงจรในการพัฒนาระบบ เป็นเทคนิคในการดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ซึ่งครอบคลุมถึงการออกแบบข้อมูลนำเข้า ผลลัพธ์ การประมวลผล ส่วนจัดเก็บข้อมูล กระบวนการทำงาน และระบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ในการประเมินผลการใช้งานควรแยกกลุ่มการประเมินผลเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ดูแลระบบ กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป เพื่อจะได้เห็นผลการประเมินแยกตามกลุ่มของคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิต เพื่อให้ทราบถึงผลการใช้งานที่ชัดเจนและสามารถนำผลที่ได้ไปปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ตรงจุดประสงค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตของพืชผลทางการเกษตรในชนิดอื่น เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลองค์ความรู้และภูมิปัญญา อีกทั้งสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดกระบวนการผลิตได้อย่างยั่งยืน

References

- Department of Agricultural Extension. (2023). *Mango Statistics*. <https://production.doae.go.th/>. Retrieved on April 25, 2022.
- Juicum, D., & Mettarikanon, D. (2017). *Development of a database about local arts and cultural wisdom in the three southern border provinces*. *Journal of Humanities and Social Sciences*, Graduate School Pibulsongkram Rajabhat University, 11(1), 187-201.
- Khamkrua, M., Choncharoen, N., Boonsomthop, P., & Chokchaisira, C. (2022). *Development of a short-term online training course system to promote knowledge and skills in agriculture with geographic information technology for local agricultural personnel in Kanchanaburi Province*. *Journal of Industrial Education*, 21(3), September-December.
- Office of Agricultural Economics. (2022). *Fundamentals of the agricultural economy in 2022*. Bangkok: Ministry of Agriculture and Cooperatives.
- Office of the National Competitiveness Development Commission. (2022). *Performance Report of the Office of the National Economic and Social Development Board*. Office of the National Competitiveness Development Commission.
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Commerce. (2022). *Mango Export*. <http://www2.ops3.moc.go.th/>. Retrieved on April 25, 2022.
- Salee, S. (2017). *Building a Database of Local Food Knowledge in Phitsanulok Province*. *Information-Information*, 24(1), 50-60.
- Suprisupachai, N., Phuttawong, S., Intarabutr, S., & Jirawichitchai, N. (2017). *Organizational knowledge management system of the Provincial Waterworks Authority*. *Academic Journal Thonburi University*, 11(24), 65-73.
- Sunthornchai, L., & Kiatsuranont, P. (2018). *Needs for agricultural information through mobile phone of rice*
- Taradolrattanakorn, N., & Rampai, K. (2020). *Development model of online training by using interactive multimedia technology based on constructivism to enhance in-service teacher's computer and technology competency*. *NRRU Community Research Journal*, 14(3), 247-260. (in Thai)
- Tharapitakwong, C., Takan, T., Santithirakul, W., Mahatanachai, B., & Mahatanachai, C. (2019). *Development of information technology for preserving local wisdom and creating a system for local knowledge conservation: An online marketplace for HOM products with community involvement*. In *The 1st*

National Conference on Intelligent Community Development in the Asia-Pacific Region. Chiang Mai Rajabhat University.

Thairath Online. (2022). *The Department of Internal Trade reveals that the price of mangoes in Nam Dok Mai rose to 10 baht*. <https://www.thairath.co.th/business/economics/2371795>. Retrieved on April 25, 2022.

Wongwutthiwat, J., Wongpinunwatana, N., & Punnachaiya, P. (2004). *Modern Systems Analysis & Design*. Bangkok: Pearson Education.

การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

ชารินทร์ พลวุฒิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Charinee_p@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สำรวจสภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) 2. ศึกษาการปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) 3. พัฒนารูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคอีสานตอนบนตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) และ 4. ขับเคลื่อนและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนเกษตรทดลองนำร่องในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้รูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในพื้นที่อีสานตอนบนผู้ผลิตพืชอินทรีย์ จำนวน 237 ครอบครัว ด้วยการแจกแบบสำรวจข้อมูลและนำมาทำการวิเคราะห์ค่าสถิติร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ตัวแทนเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน แล้วนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ด้วยการตีความเชิงอุปนัยและการวิเคราะห์เชิงตรรกะแล้วใช้การพรรณนาความ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า 1) การใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการเกษตรที่ปฏิบัติแบบสืบทอดกันมา (ดั้งเดิม) ใช้รูปแบบการผลิตแบบดั้งเดิม 2) เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) เกษตรกรให้ความสนใจเทคโนโลยีที่เป็นวิธีการที่ถูกคิดขึ้นมาเพื่อพัฒนาปรับปรุงการผลิตให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่เทคโนโลยีการเตรียมดินตลอดจนการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือ สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ ที่นำมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4) เกษตรกรให้ความสนใจที่จะพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์รูปแบบใหม่ไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่เทคนิคในกิจกรรมทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เช่น ระบบ Smart Farm ปลอดภัยพืช เข้ามาใช้ในการกระบวนการผลิตเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีปลอดภัยจากสารพิษ และเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มคนรักสุขภาพที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในกระบวนการผลิต

คำสำคัญ : การยอมรับเทคโนโลยี, การผลิตพืชอินทรีย์, การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

บทความประเภท: บทความวิจัย

The technology acceptance of organic crop production according to Good Agricultural Practices (GAP)

Charinee Phonvut

Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Charinee_p@rmutt.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to survey the current use of agricultural production technologies among farmers in the upper northeastern region, Thailand according to Good Agricultural Practices (GAP). 2) To study the factors influencing the acceptance of organic crop production technologies according to Good Agricultural Practices (GAP). 3) To develop appropriate models for implementing organic crop production technologies that aligns with Good Agricultural Practices (GAP) in the upper northeastern region. 4) To promote and evaluate the success of the developed models for organic crop production technologies as a pilot project in the upper northeastern region. It is a participatory action research using a mixed research model between quantitative research and qualitative research. The research uses a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative research methods. The data is collected from 237 households of organic crop-producing farmers in the upper northeastern region. The research involves data collection through survey questionnaires and qualitative interviews with community leaders, farmer representatives, and relevant government and private organizations (20 individuals). The data is analyzed using statistical analysis, thematic content analysis, and data triangulation. The findings show that 1) the use of production technology by farmers is mostly the traditional farming practice, using traditional production methods. 2) The overall acceptance of production technology according to Good Agricultural Practices (GAP) is at a high level. 3) Farmers are interested in technology that is a method that has been invented to improve production to achieve good results in all aspects, from soil preparation technology to post-harvest product management and technology as tools tool invention Equipment used to perform tasks more efficiently. 4) Farmers are interested in developing a new type of organic crop production technology for appropriate application in agricultural activities and in accordance with technical areas in agricultural activities in various forms, such as the Smart Farm system without pesticides. Toxins are used in the production process for a good quality of life, safe from toxins and to be sufficient to meet the increasing demands of health lovers. Therefore, it is necessary to use technology to help in the production process.

Keywords: Technology Acceptance, Organic Crop Production, Good Agricultural Practices (GMP)

Type of Article : Research Article

บทนำ

เกษตรอินทรีย์ เป็นหนึ่งทางเลือกในการพัฒนาการเกษตรของไทยอย่างยั่งยืน ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันได้ปลอดภัยต่อสุขภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมั่นคงโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่มากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งจะพัฒนาไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป (คณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ, 2565) ซึ่งระบบการรับรองสินค้าอินทรีย์ที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบันสามารถจำแนกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ (1) ตามความต้องการของตลาดแนวทางนี้ต้องมีหน่วยตรวจรับรองบุคคลที่สาม เป็นผู้ให้การรับรองระบบการผลิต การกล่าวอ้างหรือติดฉลากสินค้าอินทรีย์จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จึงทำให้สินค้าเกษตรอินทรีย์สามารถค้าขายได้ทั่วโลก (2) ตามการขับเคลื่อนจากเกษตรกรผู้ผลิตเองที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงทางอาหาร โดยการผลิตสำหรับไว้บริโภคในครอบครัวและเหลือขายบริเวณใกล้เคียง โดย ไม่จำเป็นต้องขอการรับรองทุกกรณี ตามท้องคการอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เรียกว่าเกษตรอินทรีย์ไม่ขอรับรอง (non-certified organic) และการรับรองด้วยกระบวนมีส่วนร่วมหรือพีจีเอส (PGS, Participatory Guarantee System) (FAO/WHO Codex Alimentarius Commission, 2007)

การพัฒนาการเกษตร 4.0 (พัฒนาระบบ) เป็นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ได้รับการยอมรับมาพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ตามศาสตร์พระราชาคือ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) คือ การทำความเข้าใจปัญหา บริบท สภาพ ณ ปัจจุบัน (เข้าใจ) การอบรมให้ความรู้ (เข้าถึง) และการพัฒนา (การทดลองนำร่อง) เป็นลักษณะของการพัฒนาการเกษตรให้เป็นเกษตรกรยุคไทยแลนด์ 1.0 + 4.0 (วิถีเกษตรกรแบบดั้งเดิม + ธุรกิจเพื่อสังคม) เป็นการบูรณาการ ตามวิถีปกติไปพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังคงใช้วิถีชีวิตแบบเดิมแต่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการแก้ปัญหาคความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เทคโนโลยีการผลิตเกษตรอินทรีย์ มีวิธีการสำคัญหลายประการ เช่น การใช้พันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพพื้นที่นั้นๆ การเตรียมดินที่ดีเพื่อลดปัญหาวัชพืชและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืชผลนั้นๆ การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน การเลือกพื้นที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการผลิตพืชอินทรีย์เพื่อรักษาระดับผลผลิตให้มีความยั่งยืน ดังนั้นการนำเทคโนโลยีการผลิตเกษตรอินทรีย์มาใช้ในการทำเกษตรกรรมของเกษตรกรจะสามารถแก้ไขปัญหาของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืนรวมทั้งเพื่อรองรับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการปรับเปลี่ยนอาชีพตามแผนนโยบายตลาดนำการผลิต โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมและแผนที่เกษตรเพื่อบริหารจัดการเชิงรุก เน้นการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับพืช (Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Agricultural Extension Office, 2016) ซึ่งมีเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และภาคธุรกิจเอกชนเป็นผู้เชื่อมโยงร่วมกับภาครัฐที่มีองค์ความรู้เข้ามาช่วยแนะนำในการปลูกพืชตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ดังนั้นผู้วิจัยต้องการศึกษาการปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกล้วยหอมตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ของเกษตรกรและศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะเป็นสิ่งที่บ่งชี้

ถึงการยอมรับการผลิตกล้วยหอมตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ของเกษตรกรในเขตภาคกลางตอนบนรวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตกล้วยหอมเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทำการส่งเสริมในพื้นที่อื่นที่ยังไม่มีการผลิตกล้วยหอมตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) หรือส่งเสริมการปลูกพืชชนิดอื่นต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาบริบททั่วไปของชุมชน ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของชุมชนในการใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มจากความหลากหลายทางนิเวศ และศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนเด่นที่เกิดจากภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชนต่อยอดในเชิงพาณิชย์ เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สามารถเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้เกิดในครัวเรือน ชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษการนำภูมิปัญญาต่าง ๆ เหล่านั้นมาจัดการได้อย่างไรบ้างชุมชนมีการจัดการและการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศในพื้นที่ได้อย่างไร เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งชุมชนเหล่านั้น พัฒนาต่อยอดด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมตามบริบทของท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชุมชน สอดคล้องและไม่ทำลายระบบนิเวศในพื้นที่ภายใต้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ทรัพยากรบนพื้นฐานของความยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคอีสานตอนบนตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)
4. เพื่อขับเคลื่อนและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนเกษตรทดลองนำร่องในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยใช้รูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ด้วยวิธีการใช้สูตรค่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ในการกำหนด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 237 ครั้วเรือน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนเกษตรกร บุคลากรในสำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้และประกอบการทางการเกษตร ในพื้นที่จำนวน 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสำรวจข้อมูลเกษตรกรกรม โดยการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจสภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน โดยการแจกแบบสำรวจข้อมูลเกษตรกรกรม เพื่อสำรวจสภาพการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เก็บรวบรวมแบบสำรวจได้ทั้งหมด 237 ครั้วเรือน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปบันทึกด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัย และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์น่าเชื่อถือ ลักษณะการสัมภาษณ์ การจัดเวทีและการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีดังนี้

2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือของการวิจัย

2.2 การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสานในทุกๆ สาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอรูปแบบและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคอีสานตอนบนให้ประสบความสำเร็จ

2.3 การจดบันทึก บันทึกเสียง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำมาเชื่อมโยงกับประเด็นของวัตถุประสงค์

2.4 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Observation Participatory) เป็นการสังเกตการณ์ในขณะที่ได้ดำเนินกิจกรรมการวิจัย ทั้งประชุมปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้มีการจดบันทึก และบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลเกษตรกรกรม เพื่อสำรวจสภาพการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนและนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและตอนที่ 2 ข้อมูลกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร ด้วยการหาค่าความถี่ (n) และค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายที่กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการทำเวทีกลุ่มกับผู้นำชุมชน ตัวแทนเกษตรกร บุคลากรในสำนักงานเกษตรภาคอีสานตอนบนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้และประกอบการทางการเกษตรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า ได้แก่ สัมภาษณ์บุคคล เอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตจากนักวิจัย นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ยังมีความครบถ้วนสามารถนำไปต่อบริการประสงคของการวิจัยได้ มีความน่าเชื่อถือและรายละเอียดเพียงพอที่สามารถนำมาอธิบายประกอบความสัมพันธ์ต่างๆ ด้วยการตีความสรุปเชิงอุปนัย และการวิเคราะห์เชิงตรรกะแล้วใช้การพรรณนาความ (Descriptive) แล้วนำมาสรุปเพื่อนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.3 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 39.7 มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 70.5 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 49.4 มีรายได้ต่อปี 50,001 – 100,000 บาท ร้อยละ 34.2 มีหนี้สินไม่เกิน 100,000 บาท ร้อยละ 48.5 มีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่ ร้อยละ 52.3 มีที่ดินของตนเอง ร้อยละ 67.1 มีประสบการณ์ในการทำเกษตรมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 32.1 และมีสมาชิกในครอบครัว 1 - 5 คน ร้อยละ 82.7

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรและปัญหาในการผลิตของเกษตรกรในภาคอีสานตอนบน พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกร ประกอบด้วย การเพาะปลูก มีการใช้ระบบการปลูกพืชแบบธรรมชาติ เป็นการปลูกพืชแต่ละชนิดเพื่อใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้สูงสุด ให้ผลผลิตที่มากที่สุด การบำรุงรักษาพืชและกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรมีการใส่ปุ๋ยและการให้น้ำ การตัดแต่งและการห่อผลผลิต และการกำจัดแมลงและสัตว์ศัตรูพืช การเก็บเกี่ยวและการจัดการผลผลิต มีการใช้ความรู้และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับจัดการเพื่อเก็บผลผลิตให้มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค การเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อบริโภค เพื่อจำหน่าย การแปรรูป และการจำหน่าย ปัญหาการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน พบว่า มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำ แห้งแล้ง อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก พื้นที่ใกล้กับคลองสาธารณะสามารถสูบน้ำจากคลองสาธารณะมาใช้โดยตรงได้ และพื้นที่ที่ห่างไกลคลองสาธารณะมีการใช้น้ำประปาหมู่บ้านซึ่งมีราคาแพง ปัญหาเรื่องเงินทุน และราคาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง

2. การใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน พบว่า มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ทางการเกษตร ได้แก่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา เครื่องหว่าน เครื่องปั้มน้ำ เครื่องตัดหญ้า รถไถ กรรไกร จอบ เสียม ถังกระดาช ถังพลาสติก สปริงเกอร์น้ำ กระดาช มีด เลื่อย สายยาง และจุตหยดน้ำ เป็นต้น สามารถแบ่งการใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรโดยแบ่งตามกิจกรรมทางการเกษตร จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) พบว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ที่ค่าเฉลี่ยรวม 4.64) ซึ่งจำแนกตามด้านต่าง ๆ ได้ 7 ด้าน ดังนี้ (ตารางที่ 1) เนื่องจากเกษตรกรทุกรายได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตพืชตามหลักเกษตรที่ดี

และเหมาะสมมาก่อนหน้านี้แล้ว อีกทั้งพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรทุกรายก็ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตร โดยเกษตรกรได้นำความรู้ที่ผ่านการอบรมมาใช้กับพื้นที่ของตนเอง จนเกิดการยอมรับขั้นตอนการผลิตพืชผักตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) และสามารถผลิตพืชผักที่สะอาดและปลอดภัยส่งออกไปสู่ตลาดทั้งภายในและนอกประเทศได้

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการยอมรับเทคโนโลยี
1) ด้านแหล่งน้ำ	4.31	0.66	มาก
2) ด้านพื้นที่ปลูก	4.35	0.67	มาก
3) ด้านการใช้วัตถุดิบ	4.92	0.17	มากที่สุด
4) ด้านการจัดการกระบวนการผลิต	4.36	0.49	มาก
5) ด้านการเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิต	4.83	0.26	มากที่สุด
6) ด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	4.91	0.20	มากที่สุด
7) ด้านการบันทึกข้อมูล	4.82	0.26	มากที่สุด
ผลรวม	4.64	0.39	มากที่สุด

รูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคอีสานตอนบน จำแนกออกเป็น

1. การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรในการเพาะปลูกที่เหมาะสม ด้วยวิธีการปลูกพืช คือ ใช้เศษพืชคลุมดิน ใช้จุลินทรีย์หน่อกล้วย ทำให้ดินมีแร่ธาตุด้วยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ ด้วยการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์

2. การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรในการบำรุงรักษาพืชและกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสม ด้วยวิธีการใส่ปุ๋ยและการให้น้ำ คือ มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รักษาความอุดมสมบูรณ์ในดิน ใช้น้ำหมักชีวภาพเพิ่มแร่ธาตุในดิน ใช้แหล่งน้ำจากธรรมชาติ ด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ ใช้เครื่องสูบน้ำ ใช้สปริงเกอร์น้ำและวาวน้ำ ใช้ท่อส่งน้ำ ใช้บ่อน้ำและสระน้ำ วิธีการตัดแต่งและการห่อผลผลิต คือ มีการห่อผลผลิตด้วยตนเองโดยใช้ถุงกระดาษ ใช้กรรไกรตัดแต่งเพื่อพ่นฟุ้งก้านของพืช มีการเด็ดยอดเพื่อให้แตกแขนงส่งผลให้เกิดผลผลิตที่สวยงาม และใช้มีดหรือกรรไกรตัดยอด และวิธีการกำจัดแมลงและสัตว์ศัตรูพืช คือ ใช้น้ำหมักมีผลทำให้ศัตรูพืชลดลง เนื่องจากไม่ชอบกลิ่น ใช้ตาข่ายป้องกันแมลงศัตรูพืช ใช้โรงเรือนปลูกผักปลอดสารพิษ ใช้น้ำยากำจัดแมลงจากใบสะเดาโดยไม่มีสารพิษตกค้าง กำจัดวัชพืชด้วยการตาก ถาง ใช้เครื่องตัดหญ้า และไถพรวนดินเพื่อตากหน้าดินเพื่อให้ความร้อนทำลายโรคแมลง เป็นต้น และ

3. รูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรในการเก็บเกี่ยวและการจัดการผลผลิตที่เหมาะสม ด้วยวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต คือ กรรไกรสอย ตระกร้อสอย เครื่องคัดแยกเศษ เครื่องสับวัชพืชและเครื่องฉีดยา

ปุ๋ยเพื่อปรับปรุงสภาพดินหลังเก็บเกี่ยว เป็นต้น วิธีการจำหน่าย คือ ร้านค้าชุมชน พ่อค้าคนกลางมารับซื้อ
จำหน่ายด้วยตนเองที่ตลาด การบริโภคในครัวเรือน และสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

การขับเคลื่อนและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมในพื้นที่ เกษตรทดลองนำร่องในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนให้ประสบความสำเร็จ

การขับเคลื่อนรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรในการเพาะปลูกที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้
พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรให้กับเกษตรกร เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจใน
การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในกิจกรรมทางการเกษตร ด้านการเพาะปลูก การบำรุงรักษาพืชและกำจัด
ศัตรูพืช การเก็บเกี่ยวและการจัดการผลผลิตที่เหมาะสม ผัก ผลไม้อินทรีย์ และการปลูกผักปลอดสารพิษโดยใช้
ระบบ Smart Farm เป็นระบบเกษตรอัจฉริยะ หรือสมาร์ทฟาร์ม ที่ทำให้การทำเกษตรสมัยใหม่มีประสิทธิภาพ
มากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรนำผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายด้วยตนเอง และการเพิ่มช่องทางการประชา
สัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ

การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมในพื้นที่เกษตรทดลองนำร่อง
ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนให้ประสบความสำเร็จ พบว่า ส่วนที่ทำให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่น การเห็นด้วย หรือ
ความต้องการที่จะนำหลักการทำเกษตรอินทรีย์มาปฏิบัติและปรับใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ พบว่า คนที่มี
ทัศนคติที่ดีต่อเกษตรอินทรีย์จะมีความพยายามสูงที่จะศึกษาเรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์และมีการปฏิบัติเกษตร
อินทรีย์อย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิชา บุตรคร้อและคณะ (2566) กล่าวว่า เกษตรกรมี
ทัศนคติที่ดีต่อการทำเกษตรอินทรีย์จะมีความสนใจและต้องการเรียนรู้วิธีการใหม่ในการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อให้
การทำเกษตรอินทรีย์เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ภูวนิดา คุณผลิน (2562) ศึกษาแนวทางการส่งเสริม
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของเกษตรกรสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การปลูกผักปลอดสาร พบว่า ควรให้ความรู้และ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสาร เริ่มตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จะ
ต่อยอดความรู้ได้ เนื่องจากถ้าเกษตรกรมีความรู้ก็จะไม่กลัวในการทำสิ่งที่ผิดแปลกไปจากเดิม การได้เรียนรู้จาก
การปฏิบัติจริงหรือทดลองทำ ทำให้เกษตรกรมีความกล้าที่จะริเริ่มทำในแปลงของตนเอง ดังนั้นการที่เกษตรกร
ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนได้รับความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรด้วยเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ นำรูปแบบ
การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์รูปแบบใหม่ไปปรับใช้หรือนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทาง
การเกษตร ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ และเกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในเรื่อง
การใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร เทคนิคในกิจกรรมทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อ
เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและเกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

สรุปและอภิปรายผล

การสำรวจสภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน พบว่า ส่วนใหญ่มี
กิจกรรมทางการเกษตรที่ปฏิบัติแบบสืบทอดกันมา (ดั้งเดิม) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรส่วน
ใหญ่เป็นเป็นรูปแบบการผลิตแบบดั้งเดิม ปัญหาการเพาะปลูก ประสบปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ ปัญหา

น้ำท่วม โรคและแมลงต่าง ๆ ดังนั้นการเพาะปลูกในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องหาวิธีการใหม่ ๆ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกิจกรรมทางการเกษตรต่างๆ ตลอดจนการเร่งการกระตุ้นให้ได้ผลผลิตเร็วขึ้นมากขึ้นและและตรงตามความต้องการของตลาด

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) พบว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ที่ค่าเฉลี่ยรวม 4.64) เมื่อเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นด้วย เกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกพืช GAP สูงจะเกิดการยอมรับวิธีการปลูกพืช GAP ไปปฏิบัติสูง สอดคล้องกับ กนกกานต์ (2564) กล่าวว่า การที่เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มากขึ้นสามารถช่วยให้เกษตรกรมีการปฏิบัติในการปลูกข้าวตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับ ดนุพล สุขปลั่ง และคณะ (2565) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์ระดับมาก ร้อยละ 53.4 เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารเกษตรอินทรีย์เข้าถึงได้ง่าย มีการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอทำให้เกษตรกรมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanokhong et al. (2019) พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 อาจเนื่องจากเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะจากเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ อีกทั้งการวิจัยในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับสูง และมีทัศนคติที่ดีต่อวิธีการปลูกพืช GAP ดังนั้น 2 ปัจจัยดังกล่าวอาจเป็นเหตุที่ส่งผลให้เกษตรกรเกิดการยอมรับวิธีการปลูกพืช GAP ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคอีสานตอนบน พบว่า 1) เทคโนโลยีที่เป็นวิธีการ เป็นวิธีการที่ถูกคิดขึ้นมาเพื่อพัฒนาปรับปรุงการผลิตให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่เทคโนโลยีการเตรียมดินตลอดจนเทคโนโลยีการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และ 2) เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือ เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ ที่นำมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วิรัช วงสวาท (2561) ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการปลูกพืช มีการแบ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อการปลูกออกเป็นสาม ซึ่งยังสอดคล้องกับ เอพร โมพี และเปรมกมล ปิยะทัต (2561) ได้กล่าวถึง การเกษตรเป็นงานผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรมนุษย์ และเพื่อที่จะให้อาหารเพียงพอต่อความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ และคณะ (2559) ที่พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติต่อกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีอิทธิพลโดยตรงต่อระดับการยอมรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มากที่สุด เช่นเดียวกันกับศานิต และคณะ (2564) พบว่า เมื่อเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการผลิตมะพร้าวอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น การยอมรับการผลิตมะพร้าวอินทรีย์จะเพิ่มมากขึ้นด้วย

การขับเคลื่อนและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรทดลองนำร่องในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนให้ประสบความสำเร็จ พบว่า เกษตรกรได้นำรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์รูปแบบใหม่ไปปรับใช้หรือนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรของพื้นที่ภาคอีสานตอนบนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ นำองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยถ่ายทอด เทคนิคในกิจกรรมทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ การขับเคลื่อนและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรใน

การเพาะปลูกที่เหมาะสม คือการปลูกผัก ผลไม้อินทรีย์โดยใช้ระบบ Smart Farm ปลอดภัย และเพื่อคุณภาพชีวิต ที่จะให้อาหารเพียงพอต่อความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น และมีความต้องการสูงขึ้นรวมทั้งเป็นผลทางเศรษฐกิจจึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย

ข้อเสนอแนะ

1. ในการประเมินผลการใช้งานควรแยกกลุ่มการประเมินผลเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ดูแลระบบ กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป เพื่อจะได้เห็นผลการประเมินแยกตามกลุ่มของคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิต เพื่อให้ทราบถึงผลการใช้งานที่ชัดเจนและสามารถนำผลที่ได้ไปปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ตรงจุดประสงค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการองค์ความรู้ในกระบวนการผลิตของพืชผลทางการเกษตรในชนิดอื่น เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลองค์ความรู้และภูมิปัญญา อีกทั้งสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดกระบวนการผลิตได้อย่างยั่งยืน

References

- Butkhro, C., Sirasarn, N., & Krutmuang Saenserm, S. (2023). Promotion of Organic Vegetable Production of Farmers in Muang Sa Kaeo District. *Sa Kaeo Province Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(5), May 2023. [in Thai]
- Daorueng, C., Kruekam, C., Sakkatat, P., & Rangkawat, N. (2016). Causal Factors Influencing Acceptance of Organic Agriculture Standards of Organic Rice Farmers in Sang Thong District, Vientiane Capital PDR, Laos. *Academic Journal of Uttaradit Rajabhat University*, 11(2), 55-66. [in Thai]
- Department of Agricultural Extension. (2022). *Mango Statistics*. Retrieved on April 25, 2022, from <https://production.doae.go.th/> [in Thai]
- Kanokhong, K., N. Rattanawan and P. Jeerat.2019. Adoption of crop growing methods under the standards of good agricultural practice GAP of farmers, Mon Ngo Royal Project Development Center, Mae Tang district, Chiang Mai. *Journal of Agricultural Research and Extension*. 36(1): 75-84. [in Thai]
- Kunphin, P. (2019). Guidelines for promoting lifelong learning of farmers towards community economic development: Planting organic vegetables. *Journal of Graduate Studies Khon Kaen University*, 6(1), 345-356. [in Thai]
- Molee, A., & Piyathat, P. (2018). *Guidelines for the development of the technology transfer center for agriculture in Thungkhawat Subdistrict, Lamae District, Chumphon Province*. Bangkok: Thai Health Promotion Foundation. [in Thai]
- National Organic Agriculture Development Board. (2020). *1st National Organic Agriculture Development Strategic Plan 2008-2011*. [in Thai]
- Sukplang, D., & others. (2022). Factors Affecting Organic Farming of Farmers in Suphan Buri Province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 5(3), 1166-1184. [in Thai]

- Pinthong, S., & Yingyuad, N. (2021). Factors Affecting Organic Coconut Production Acceptance of Farmers in Bang Saphan District, Prachuap Khiri Khan Province. *Journal of Social Science Research*, 12(1), 192-211. [in Thai]
- Wongsa, K. (2021). *Rice Planting Practices According to Organic Agriculture Standards of Farmers in Phan District, Chiang Rai Province*. Master of Science Thesis in Resource Development and Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Production, Mae Jo University. [in Thai]
- Wongsawah, W. (2018). *Technology related to agriculture*. Retrieved from <https://sites.google.com/a/ptss.ac.th/my-work-agri/2-2> on April 23, 2020. [in Thai]

Received: July 20, 2023

Revised: August 9, 2023

Accepted: August 15, 2023

การศึกษาความสัมพันธ์การรับรู้และทัศนคติการทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

A Study of the Correlation Perceptions and Attitudes of Academic Corruption
in Citizenship of University Students in Bangkok

สุรเดช อะสีพงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suradet.as@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตทางวิชาการในฐานะพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษาตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้ ประสบการณ์ที่เคยพบเจอ ความพร้อมหรือการปกป้องตนเอง และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต วิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยผสม ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล โดยได้รวบรวมจำนวน 400 ชุด และวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม จำนวน 20 ราย ในประเด็นแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในความเป็นพลเมืองด้านการต่อต้านการทุจริต ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีความรู้และการตระหนักถึงปัญหาการทุจริตโครงการของรัฐอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.99) และมีทัศนคติต่อการทุจริตที่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) 2) มีความแตกต่างในการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษาตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และ 3) ความสัมพันธ์ที่มีทิศทางระหว่างระดับการรับรู้การทุจริตและการยอมรับการทุจริต ทัศนคติต่อการทุจริต และประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ที่มีทิศทางตรงกันระหว่างการรับรู้การทุจริตและการยอมรับการทุจริต สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีการยอมรับการทุจริตน้อยลงและมีการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริตน้อยลงโดยมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อการทุจริตที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: ความเป็นพลเมือง การทุจริตทางวิชาการ การรับรู้และทัศนคติ

บทความประเภท: บทความวิจัย

A Study of the Correlation Perceptions and Attitudes of Academic Corruption in Citizenship of University Students in Bangkok

Suradet Asipong

Suan Sunandha Rajabhat University

Suradet.as@ssru.ac.th

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the perceptions and attitudes of academic corruption in citizens of university students in Bangkok. 2) To compare students' perceptions and attitudes of corruption according to different personal factors and 3) to study the relationship between their perceived level, experience, readiness or self-protection, and students' attitudes toward corruption. Mixed research method is used, between quantitative research and qualitative research by using questionnaires to collect 400 data and focus group discussions of 20 people on the issues of promoting morality in citizenship anti-corruption of students of universities in Bangkok. The results show that 1) University students in Bangkok has high levels of awareness and awareness of corruption in government projects (Mean = 3.99) and moderate attitudes toward corruption (Mean = 3.37). 2) There are differences in perceptions and attitudes towards corruption among students according to different personal factors. 3) There is a positive correlation between the level of corruption perception and corruption tolerance, attitude towards corruption and experiences that have been encountered about corruption. There is a correlation between perception of fraud and acceptance of fraud. It is concluded that students with less corruption tolerance and less awareness of corruption tended to have higher corruption attitudes.

Keywords: Citizenship, academic corruption, perception and attitudes

Type of Article : Research Article

บทนำ

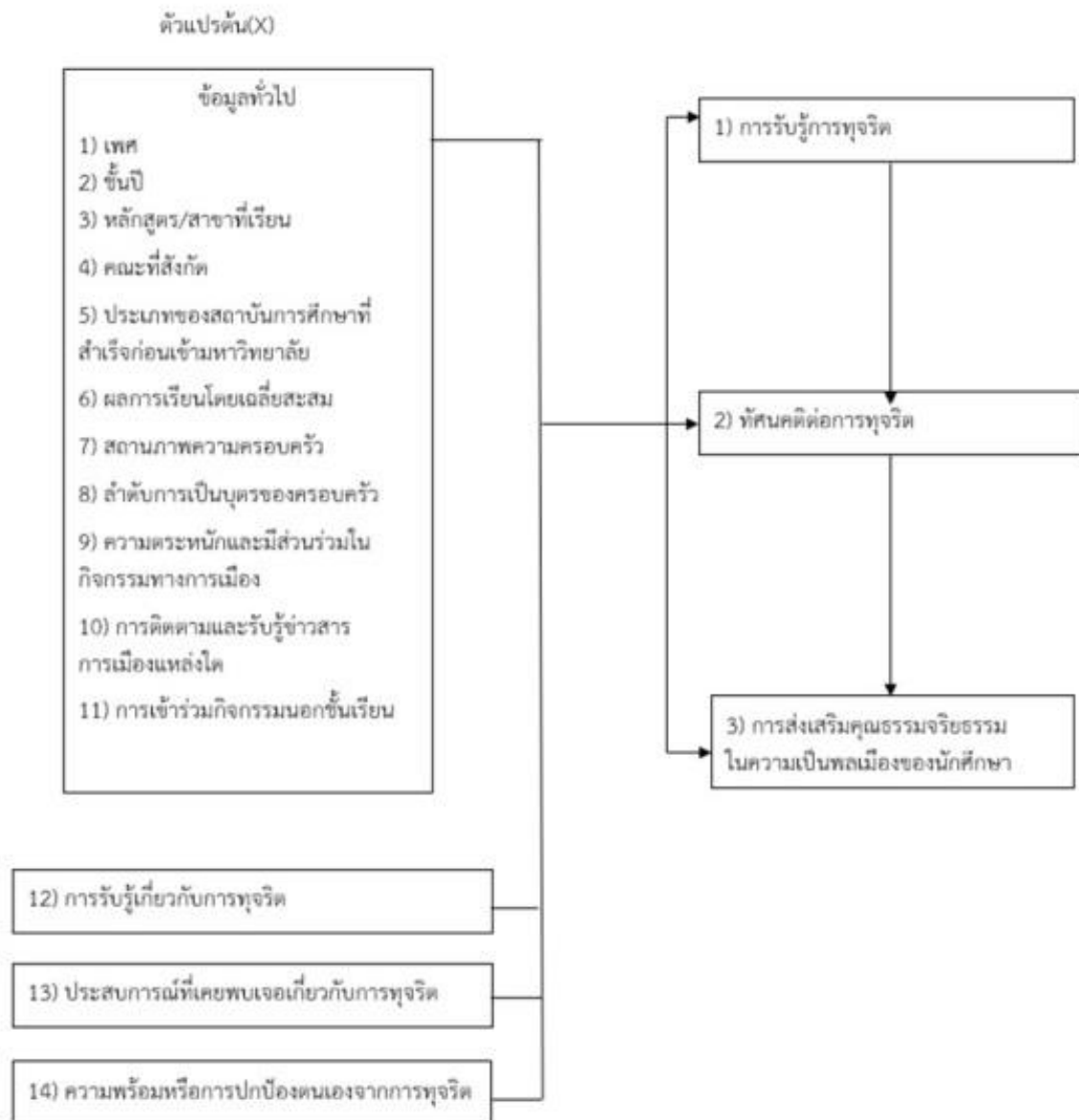
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในสมัยปัจจุบันได้มีผลกระทบต่อการเจริญทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารอย่างมาก การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และศิลปวัฒนธรรมจากทั่วโลก ผ่านสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย และแพลตฟอร์มอื่นๆ เช่น Facebook, Twitter, Instagram, YouTube เป็นต้น การสื่อสารที่มีความเร็วและความสะดวกส่งผลให้นักศึกษาสามารถมีการรับรู้ข้อมูลที่หลากหลายและมีความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้นในระดับสากล และเกิดการแบ่งปันประสบการณ์และวิถีดำเนินชีวิตระหว่างเพื่อนร่วมโลกได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สำคัญที่สุดคือการมีค่านิยมทางวัตถุที่สูงขึ้นของนักศึกษาไทย ทำให้วิถีดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปและเกิดการแข่งขันในหลายด้าน เช่น การแข่งขันทางการศึกษา การแข่งขันอาชีพ เป็นต้น (Ardnaree & Utoomporn, 2023) โดยค่านิยมที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นทางวัตถุมากกว่าจิตใจ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม การแสดงออกที่ผิดศีลธรรม ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นในสังคมไทยและมีการระบุนึกคิดเห็นจากประชาชน เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริต การเสียสละและขาดความมีน้ำใจ ขาดความสามัคคี และขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และการประพฤติผิดศีลธรรมอันดีงาม (Chapman & Lindner, 2016)

การทุจริตของนักศึกษาไทยเป็นปัญหาที่สำคัญและมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการศึกษาและสังคมในประเทศไทย การทุจริตของนักศึกษาอาจเกิดขึ้นในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือแม้กระทั่งระดับอุดมศึกษา สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในนักศึกษาไทยคือความกดดันจากการแข่งขันที่รุนแรงในระบบการศึกษา นักศึกษาบางคนอาจต้องผ่านการสอบเข้าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง และเพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดี ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลอกเลียนแบบคำตอบหรือโกงในการสอบ ส่งผลกระทบที่สำคัญคือการเสื่อมถอยคุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้ (Baran & Jonason, 2020; Kornpetpanee, 2021) นอกจากนี้การทุจริตยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และสร้างความไม่เชื่อมั่นในระบบการศึกษาทั้งในระดับบุคลากรและสถาบันการศึกษา (Thai Academic Integrity Network, 2018) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมที่ให้ความสำคัญกับกินตามน้ำทำให้การทุจริตเป็นเรื่องปกติและมองว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่พบเห็นได้ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Nunkliang and Khumphiranont (2019) การทุจริตถูกมองว่าเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย การลอกข้อสอบและการลอกการบ้านถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติที่ไม่ผิดแปลกอะไร และแม้แต่เล่มวิทยานิพนธ์ก็สามารถหาคนรับจ้างทำหรือแก้ไขได้ ตลอดจนบทความวิจัยหรือวิชาการต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับว่าตนเองเคยทุจริต เช่นเดียวกับการศึกษาของ Oranuch et al., (2017) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนมากยอมรับว่าตนเองเคยกระทำความผิดผิดศีลธรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ โดยส่วนใหญ่เป็นการลอกแบบฝึกหัด และรองลงมาเป็นการทุจริตในห้องสอบ เปลี่ยนแปลงข้อมูลและไม่ซื่อสัตย์ในการทำรายงาน ทั้งนี้ สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการฝึกสร้างคุณภาพและความซื่อสัตย์ให้นักเรียน แต่ในความเป็นจริง นักศึกษายังขาดคุณธรรมที่ควรมียู่ในหลาย ๆ ด้าน และภาวะเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการศึกษา จำเป็นต้องให้ความสำคัญและใส่ใจในเรื่องความซื่อสัตย์ในการศึกษา ด้วยการสร้างมาตรฐานและกฎระเบียบที่เข้มงวด สนับสนุนการศึกษาเศรษฐกิจในเรื่องความซื่อสัตย์ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความซื่อสัตย์ในการทำงานวิจัยหรือโครงการสหกิจศึกษา เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มีความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือสูงขึ้นในประเทศไทย

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและเมืองใหญ่ที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจในประเทศ นักศึกษาไทยที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครถือเป็นเยาวชนส่วนหนึ่งที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเป็นกำลังที่สำคัญของชาติต่อไป (Pienghatai et al., 2022) ตลอดจนกรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีสถานบันเทิงเริงรมย์ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจส่งผลให้เยาวชนและนักศึกษามีพฤติกรรมต่าง ๆ ไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย อาจส่งผลทำให้เกิดความเสื่อมถอยทางด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร (Koyram et al., 2022)

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนโดย Nakasrisung, V., Triudom, S., & Soisangwan, T. (2017) พบว่าคุณธรรมที่เยาวชนควรได้รับการพัฒนาประกอบไปด้วยวินัยที่มี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ วัฒนธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และ Nakasrisung et al., (2017) พบว่าเยาวชนเห็นความสำคัญของพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม โดยมีคุณสมบัติ เช่น ความมีเหตุผล ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความประหยัด ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความสามัคคีความยุติธรรม ความกตัญญู กตเวทิตา การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ และความสุภาพเรียบร้อย นอกจากนี้ เยาวชนยังเห็นว่าสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชน สอดคล้องกับงานของ Chaipayutham (2018) คุณธรรมที่เยาวชนควรได้รับการพัฒนาเร่งด่วนคือความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความขยันหมั่นเพียร และเท่าที่ผ่านมาสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชนในระดับมาก สรุปได้ว่าการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนเป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวควรมีบทบาทในการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ วัฒนธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ อาจารย์สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตและสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย เช่น มหาวิทยาลัย ผู้ปกครอง และอาจารย์ การศึกษาเรื่องการรับรู้การทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่สำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความเป็นพลเมืองที่ดีให้กับสังคม ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนานโยบายและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเติบโตและการพัฒนาทั้งในด้านวิชาการและคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ การรับรู้การทุจริตในนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเป็นฐานะที่จำเป็นในการตระหนักและเข้าใจถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ไม่เป็นคุณธรรมและไม่ซื่อสัตย์ เช่น การทุจริตในการสอบ ข้อสอบ การลอกข้อมูล หรือการกระทำที่ไม่สุจริตในการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งผลการศึกษายังสามารถช่วยให้เข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเหล่านี้ เช่น ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทุจริต ปัจจัยทางบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความเสี่ยงของการทุจริต และปัจจัยทางองค์กรที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการรับรู้การทุจริตทางวิชาการในความเป็นพลเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีผลต่อการพัฒนาทางสังคมและการสร้างสังคมที่เป็นศูนย์กลางของประเทศไทย นักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างยั่งยืนและมีความสุข

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยการแบ่งแยกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้ ประสบการณ์ที่เคยพบเจอ ความพร้อมหรือการปกป้องตนเอง และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยผสม คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรในการวิจัยคือ นักศึกษาภาคปกติทุกคณะทุกชั้นปีของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรที่ใช้นั้นไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากร จึงใช้สูตรของ Cochran, W. G. (1977) ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z = 1.96$) และความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% ($e = 0.05$) และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ($p = 0.5$) จากคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384.16 เพื่อป้องกันการผิดพลาด นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลครบถ้วน โดยได้รวบรวมจำนวน 400 ชุดข้อมูล ทำการสุ่มตัวอย่างใช้หลักอาศัยความน่าจะเป็นวิธีสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นที่ 1 เป็นการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจำแนกเป็นคณะ และขั้นที่ 2 เป็นการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามหลักสูตรและเลือกแบบเจาะจงโดยวางหลักเกณฑ์เลือกหลักสูตรที่มีจำนวนนักศึกษามาก และให้กระจายแต่ละชั้นปีในแต่ละหลักสูตรให้ทั่วถึง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณคือแบบสอบถามและ ส่วนเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสนทนากลุ่มและประชุมปฏิบัติการในประเด็นแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในความเป็นพลเมืองด้านการต่อต้านการทุจริต ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงอนุมาน เช่น t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับรู้การทุจริต และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของชั้นปีหลักสูตร คณะที่สังกัด ประเภทของสถาบันการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ผลการเรียนรู้โดยเฉลี่ยสะสม สภาพความเป็นอยู่ ลำดับการเป็นบุตรของครอบครัว การติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมือง ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเอง นอกจากนี้ยังมีการใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต

ผลการวิจัย

1. การรับรู้และทัศนคติการทุจริตทางวิชาการในฐานะพลเมืองดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้การทุจริตทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีความรู้และการตระหนักถึงปัญหาการทุจริตโครงการของรัฐอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.99) ในด้านการดำเนินการของรัฐบาลและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในโครงการที่ซับซ้อน มีผลกระทบสูง และความเสียหายจากการทุจริตในโครงการรัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และไม่มีที่ท่าทางลดลง เนื่องจากการทุจริตทางการเมืองอาจมีผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคม โดยทัศนคติต่อการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ซึ่งแสดงถึงการมองเห็นและการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและรับรู้ว่าการทุจริตอาจเกิดขึ้นทุกประเภทของหน่วยงานภาครัฐ

2. เปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติในการทุจริตของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยการแบ่งแยกปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตของนักศึกษาใน

มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครตามปัจจัยต่าง ๆ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มนักศึกษาเพศหญิงมีการรับรู้การทุจริตมากกว่าเพศชาย และนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 มีการรับรู้การทุจริตมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ เมื่อพิจารณาตามสังกัดคณะ คณะครุศาสตร์มีการรับรู้การทุจริตมากกว่าคณะอื่น ๆ โดยกลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคีรัฐบาลมีการรับรู้การทุจริตสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น ๆ ตลอดจนนักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.95 และนักศึกษาที่มีสถานภาพของครอบครัวที่อยู่ร่วมกันมีการรับรู้การทุจริตมากที่สุด กรณีที่พิจารณาตามลำดับการเป็นบุตร พบว่า กลุ่มที่มีลำดับการเป็นบุตรคนโตของครอบครัวมีการรับรู้การทุจริตมากกว่ากลุ่มที่มีลำดับการเป็นบุตรลำดับอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาตามแหล่งการติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมือง พบว่าแหล่งการสนทนาหรือพูดคุยมีการรับรู้การทุจริตมากกว่าแหล่งอื่น ๆ ซึ่งอาจแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การทุจริตและการติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมือง

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยบุคคลที่แตกต่างกันของกลุ่มนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้การทุจริตโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในกรณีของแหล่งการติดตามและรับรู้ข่าวสารการเมืองซึ่งมีการรับรู้การทุจริตที่ค่อนข้างเท่าเดิม ในทางปฏิบัติความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตอาจจะมีผลต่อนโยบายและกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินได้เพื่อลดปัญหาการทุจริตในวงกว้าง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต สรุปได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ที่มีทิศทางเดียวกันระหว่างการรับรู้การทุจริตและการยอมรับการทุจริตที่มีค่าสัมประสิทธิ์ที่สูง ($r=.641^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า การรับรู้ที่สูงขึ้นเกี่ยวกับการทุจริตจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้คนยอมรับการทุจริตได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกันกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทุจริตกับด้านการรับรู้การทุจริตอยู่ในระดับกลาง ($r=.452^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า ทัศนคติที่มีการให้ความสนับสนุนหรือเชิงบวกต่อการทุจริตจะส่งผลให้ผู้คนมีการรับรู้การทุจริตได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทุจริตกับด้านประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต ($r=.238^{**}$) และทัศนคติต่อการทุจริตกับด้านการรับรู้การทุจริต ($r=.232^{**}$) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน นั้นหมายความว่า ทัศนคติที่มีการเชื่อมั่นหรือเชิงบวกต่อการทุจริตจะส่งผลให้ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริตลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความรู้ความเข้าใจที่สูงเกี่ยวกับการทุจริต และการยอมรับการทุจริต รวมถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทัศนคติต่อการทุจริต และการรับรู้การทุจริต อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทัศนคติต่อการทุจริต และประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต รวมถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทัศนคติต่อการทุจริต และการรับรู้การทุจริต เป็นความสัมพันธ์ที่อ่อนแอและมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ต่ำ นั้นหมายความว่าทัศนคติต่อการทุจริตอาจไม่มีผลต่อประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต รวมถึงการรับรู้การทุจริตอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับความสัมพันธ์ที่มีทิศทางผกผันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างการยอมรับการทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริต โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ (r) เท่ากับ -0.314^{**} ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่าเมื่อนักศึกษามีการยอมรับการทุจริตต่ำลง ทัศนคติต่อการทุจริตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริต โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ (r) เท่ากับ -0.189^{**} ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่าเมื่อนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตน้อยลง ทัศนคติต่อการทุจริตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาที่มีการยอมรับการทุจริตน้อยลง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตน้อยลง มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อการทุจริตที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปและอภิปรายผล

นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีระดับการรับรู้และทัศนคติต่อการทุจริตที่อยู่ในระดับปานกลางโดยรวม ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบ่งบอกถึงภาพรวมของสภาพความเชื่อมั่นและมุมมองของนักศึกษาต่อเรื่องการทุจริตภายในสังคมนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครรับรู้ถึงการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะเรื่องการทุจริต ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้กับหน่วยงานภาครัฐ นักศึกษามีการรับรู้ว่าการทุจริตของรัฐบาลมีความซับซ้อนและมีความเสียหายสูงขึ้นไปเรื่อยๆ และไม่มีทางลดลง นอกจากนี้ นักศึกษายังรับรู้ถึงความพร้อมรับผิดหรือเกรงกลัวต่อการทุจริตของผู้นำหรือนักการเมืองที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับของ Nunkliang, S., & Khumphiranont, S. (2019) ที่ได้กล่าวว่าการตัดสินใจในการตัดสินใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการทุจริตที่ระดับปานกลาง และมีการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริตที่สูง โดยเฉพาะกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจ งานวิจัยนี้เสนอภาพรวมเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในกรุงเทพมหานครต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจ สำหรับทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริตเน้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลและโครงการของรัฐ นักศึกษามองเห็นว่าการทุจริตในโครงการของรัฐมีผลกระทบต่อการทำงานของภาครัฐโดยมีค่าใช้จ่ายสูงเกินความเป็นจริง นักศึกษาเห็นความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เสนอโดย Seehamart, W., & Wongthanavas, S. (2015) วิเคราะห์ถึงทัศนคติด้านงบประมาณที่รัฐได้เบี่ยงเบนไปยังเอกชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยเน้นทัศนคติด้านงบประมาณที่รัฐได้เบี่ยงเบนไปยังเอกชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความรู้และทัศนคติของนักศึกษาที่ระดับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครในเรื่องการทุจริตโครงการของรัฐ อีกทัศนคติที่นักศึกษามองเห็นต่อการทุจริตคือในเรื่องของของขวัญหรือกระเช้าที่มีราคาในวาระเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ ตรุษจีน ฯลฯ นักศึกษามองว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่ใช่เรื่องเสียหายที่ในทางทุจริตมีค่าน้อยที่สุด นอกจากนี้ ยังมีทัศนคติเกี่ยวกับการหาเงินโดยใช้วิธีการเรียกรับ หรือการขอรับบริจาคเป็นค่านิยมที่นักศึกษามองว่าเป็นเรื่องปกติและไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srisawat, N., & Jaruwannakul, O. (2018) กล่าวว่า การทุจริตทางรัฐวิสาหกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การคอร์รัปชันและสังคมไทย และผลงานวิจัยสอดคล้องกับ Sompeng (2020) ได้นำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ซึ่งพบว่า มีปัจจัยหลายองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจของนักศึกษา ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้รวมถึงปัจจัยบุคลิกภาพของบุคคล เช่น จิตสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการรับรู้ต่อการทุจริต และปัจจัยองค์กรภายใน เช่น วัฒนธรรมองค์กร ความโปร่งใส และการสนับสนุนจากผู้บริหาร นอกจากนี้ยังพบว่าการสื่อสารภายในองค์กรมีผลต่อการทุจริตทางรัฐวิสาหกิจของนักศึกษาด้วย ในสรุปภาพรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีการรับรู้และทัศนคติที่ปานกลางต่อการทุจริต โดยมุมมองและการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริตภายในสังคมไทยมีการเน้นในเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตามยังมีความคิดเห็นและทัศนคติต่างๆ เกี่ยวกับการทุจริตที่มีค่าน้อย ที่ไม่ถือว่าเป็นการทุจริต หรือเสี่ยงกับการกระทำผิด นักศึกษามองเห็นความสอดคล้องกับภาครัฐและเชื่อว่าการติดต่อนโยบายการรณรงค์เร็วจึงเห็นความสำคัญในการตัดสินใจให้กับนักการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนความรู้และทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริตอาจยังต้องพัฒนาต่อไป เพื่อเสริมสร้างสังคมที่มีความโปร่งใสและปกครองที่เปิดกว้างต่อสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชนในการร่วมรณรงค์ต่อสู้กับการทุจริต นักศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการสร้างสังคมที่เป็นศูนย์กลางสำหรับความโปร่งใสและความเท่าเทียมในการประชาธิปไตย การเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทุจริตและการเสริมสร้างคุณธรรมอาจช่วยเพิ่มความตระหนักและเข้าใจในเรื่องนี้ได้มากยิ่งขึ้น และอาจส่งผลให้นักศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนและสร้างสังคมที่ปลอดภัยและเป็นศูนย์กลางสำหรับความซื่อสัตย์และความเท่าเทียมในสังคม

การเปรียบเทียบนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตโดยรวมของนักศึกษา โดยมีปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้การทุจริตของนักศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยเพศ ชั้นปีการศึกษา สังกัดคณะ ประเภทของสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ผลการเรียนรู้ สถานภาพครอบครัว และลำดับการเป็นบุตร ในครอบครัว พบว่า ความแตกต่างในการรับรู้การทุจริตระหว่างกลุ่มปัจจัยที่ต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของนักศึกษาและการรับรู้การทุจริตโดยรวมในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลลัพธ์นี้ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่าระบบความคิดและพฤติกรรมด้านสาธารณะไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต โดยการวิเคราะห์ผลยังพบว่า ปัจจัยภูมิหลัง (contextual factors) ของนักศึกษาที่แตกต่างกันเช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต การยอมรับหรืออดกลั้นกับการทุจริต มีผลต่อการรับรู้ว่าการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ โดยผลลัพธ์ของวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยที่กล่าวถึงระบบความคิดและพฤติกรรมด้านสาธารณะ แต่มีความแตกต่างของปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ (Sirikul & Intratat, 2014) นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต หรือความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต มีความสัมพันธ์กันที่มากกว่าปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Piyanantisak, P. (2023) ซึ่งพบว่า ทศนคติของประชาชนโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในทุกด้าน ซึ่งรวมถึงด้านความเข้าใจ ทศนคติ ความรู้สึก และพฤติกรรม และสอดคล้องกับงานของ Uthisiphol, N., & Phuttawong, D. (2021) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่มีต่อการยอมรับของประชาชนในงานบริการวิชาการแก่สังคม ในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีมีความสัมพันธ์ร่วมกันในทุกด้าน ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในการสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน โดยระดับชั้นเรียนและอายุที่แตกต่างกันส่งผลให้นักเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะหรือพฤติกรรมเอื้อสังคมของเยาวชนและวัยรุ่นตอนต้น อย่างเช่น เพศการถ่ายทอดจิตสาธารณะของพ่อแม่ การชี้นำด้านความคิดและพฤติกรรมของพ่อแม่ การชี้นำด้านความคิดและพฤติกรรมของครู และอิทธิพลของ (Chete, 2013)

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต ประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริต และความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริต รวมถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการทุจริต พบว่า ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับต่ำสอดคล้องกับทัศนคติต่อการทุจริต ตลอดจนเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Sirikul & Intratat, 2014) ที่พบว่าปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการรับรู้การทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ ในทางกลับกัน ปัจจัยด้านประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับการทุจริตและการรับรู้การทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับอ่อนมีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้และทัศนคติต่อการทุจริต ในขณะที่ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตกับความพร้อมหรือการปกป้องตนเองจากการทุจริตมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sompeng (2020) ที่ชี้ให้เห็นว่าระบบทุจริตที่มีพลังแข็งแกร่งเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ระบบการเมืองและระบบราชการที่มีเกราะกำบัง และภาคประชาชนที่ขาดความเข้มแข็งและขาดผู้นำในการ

ต่อต้านคอร์รัปชันที่แข็งแกร่ง นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่ซ่อนอยู่ในสังคม เช่นค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์และการขาดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคฝังรากลึกที่มีผลกระทบในสังคมที่เกี่ยวข้องกับทุจริต ดังนั้น ผลลัพธ์ของการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตในการเสริมสร้างทัศนคติที่เชื่อมโยงกับการรับรู้และตอบสนองต่อการทุจริต เพื่อเพิ่มความพร้อมและการปกป้องตนเองจากการทุจริต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลวิจัยเชิงปริมาณในงานนี้สามารถใช้เป็นฐานที่ดีในการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตในวงกว้างขึ้น
2. สามารถนำผลการวิจัยไปช่วยปรับปรุงการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตและการสร้างการพร้อมในการปกป้องตนเอง ตลอดจนสามารถเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในการทุจริตในสถาบันการศึกษาและนำเสนอข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์และการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทุจริต
3. ผลวิจัยนี้ควรถูกนำเสนอและแบ่งปันให้กับผู้บริหารและบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาทุจริต การอบรมและการสร้างความตระหนักในการจัดการทุจริตอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสถาบันการศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการปกป้องตนเองจากการทุจริต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นเพียงเริ่มแรกในการศึกษาเกี่ยวกับการทุจริตในสถาบันการศึกษาในภาคกลาง ควรมีการทำงานวิจัยต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาทุจริตอย่างลึกซึ้งและอัปเดตข้อมูลใหม่ๆ เพื่อให้งานวิจัยมีความสอดคล้องและปรับปรุงการป้องกันแก้ไขปัญหาทุจริตในสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้การทุจริตกับทัศนคติต่อการทุจริตเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อาจพิจารณาการเพิ่มปัจจัยอื่นๆ เช่น ประสบการณ์การศึกษาในสถานศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัย หรือประสบการณ์ในการทำงานระหว่างศึกษาต่อเพื่อทราบเพิ่มเติมว่าสิ่งเหล่านี้สามารถมีผลต่อทัศนคติต่อการทุจริตได้หรือไม่
3. ควรมีการทำงานวิจัยในสถานะจริงโดยการสำรวจหรือสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น การสำรวจนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ผลวิจัยมีความเป็นอิสระและความรู้สึกที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

References

- Ardnaree, J., & Utoomporn, N. (2023). *The Development of an Activity Organization Model for Enhance Moral Behavior and Ethics: Honesty for Faculty of Education Students, Dhonburi Rajabhat University*. DRURDI Research for Community Service Journals, 9(1), 1-16.
- Baran, L., & Jonason, P. K. (2020). *Academic dishonesty among university students: The roles of the psychopathy, motivation, and self-efficacy*. Plos one, 15(8), e0238141.
- Chaiyupatham, A. (2018). Development of moral, ethical indicators and practice guidelines to enhance desirable graduates of higher education institutions in the network of higher education institutions in the central region. *Journal of Education Studies*, 46(3), 268-286.
- Chapman, D. W., & Lindner, S. (2016). *Degrees of integrity: the threat of corruption in higher education*. Studies in higher education, 41(2), 247-268.
- Chete, M. (2013). *Knowledge, Understanding and Attitude in Supporting Environmental Conservation Activities and environmental conservation behaviors of students at different grade levels and ages*.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Kornpetpanee, S. (2021). Academic dishonesty among university students. *Journal of Educational Research and Evaluation, Burapha University*, 4(1), 143-164.
- Koyram, J., Singsuksawas, P., Buttajarn, P., Chimpalee, P., & Cheurjit, W. (2022). Performance of Duties According to The Principles of Good Governance and Honesty of The School Administrator. *Journal of Humanities and Social Sciences Nakhon Pathom Rajabhat University*, 12(2), 79-88.
- Pantho, T., & Chantuk, P. (2017). Factors influencing attitudes and perceptions towards state science misconduct among 3rd-year university students in Bangkok. *Science Journal of Thammasat University*, 39(3), 99-116.
- Piyanantisak, P. (2023). Knowledge, understanding and attitude towards rights, duties and participation in the administration of local government organizations of the people in Khon Kaen Province. *KKU International Journal of Humanities and Social Sciences*, 13(1), 34-67.
- Pongsuwan, P., Ruaengmaneeya, P., & Pochakorn, P. (2022). Philosophy of Sufficiency Economy and the Sustainable Development of Construction Business Executives' Life Quality in Bangkok. *Journal of Interdisciplinary Innovation Review*, 5(1), 195-210.

- Nakasrisung, V., Triudom, S., & Soisangwan, T. (2017). Promotion of morality and ethics among nursing students in the 21st century. *Nursing Journal of The Ministry of Public Health*, 27, 32-45.
- Nunkliang, S., & Khumphiranont, S. (2019). Perceptions of corruption and ethics promotions for students' citizenship: A case study of Yala Rajabhat University. *Academic Services Journal, Prince of Songkla University*, 30(3), 138-152.
- Oranuch Tumsri, Sudarath Preecha, Panwadee Khumjing, and Lalida Pakamaetavee (2017). The Attitudes and Beliefs in Karma of College Students in Phuket Rajabhat University. *Santapol College Academic Journal*, 3(2), 309-317.
- Pantho, T., & Chantuk, P. (2017). Factors influencing attitudes and perceptions towards state science misconduct among 3rd-year university students in Bangkok. *Science Journal of Thammasat University*, 39(3), 99-116.
- Seehamart, W., & Wongthanavas, S. (2015). Attitudes towards Corruption: A Case Study of the Situation in Thailand. *Thammasat University Research Journal*, 37(2), 1-24.
- Sompeng, C. (2020). Factors influencing state science misconduct among university students: A case study of universities in the central region. *Srinakharinwirot University Journal*, 9(2), 51-64.
- Srisawat, N., & Jaruwannakul, O. (2018). Factors influencing perceptions and attitudes towards state science misconduct among university students in Bangkok. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 34(2), 95-116.
- Sirikul, C., & Intratat, M. (2014). Attitudes of young people's perception of government corruption news: A case study of undergraduate students at Rangsit University. *Journal of Quality of Life and Law Mahidol University*, 9(3), 1-13.
- Thai Academic Integrity Network (ThaiAIN). (2018). *Academic Integrity Guideline for Thai Higher Education Institutions*. Retrieved on 16 July 2023, from https://www.thaiaintegrity.org/home/files/guide/Thai_Academic_Integrity_Guideline.pdf
- Uthisiphol, N., & Phuttawong, D. (2021). The Influence of Attitudes and Perceived News Affecting People's Participation in Community Development in Khlong Hok Subdistrict, Khlong Luang District, Pathum Thani Province. *Academic Journal. Eastern University of Management and Technology*, 18(1), 321-332.

Received: July 21, 2023

Revised: August 10, 2023

Accepted: August 15, 2023

การศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมสำหรับการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐ

ชัยพิสิทธิ์ ติวสร้อย

สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณ

tchaipisit5@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนวัตกรรม 2) ศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่และกำลังพัฒนาในการบริหารงานวิชาการ และ 3) เสนอแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 20 คน และการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย 3-5 ราย เพื่อให้ได้ความหลากหลายและครอบคลุมความเป็นอยู่จริงของประสบการณ์ มุมมอง และครอบคลุมความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาได้ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการยังไม่มีประสิทธิภาพและประยุกต์ใช้ได้เต็มที่ 2) ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้และการสอน โดยการใช้งานแอปพลิเคชัน เครื่องมือการเรียนรู้ผ่านมือถือ และการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้และการสอน 3) พัฒนาและปรับปรุงระบบการเรียนการสอนออนไลน์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาในปัจจุบัน โดยการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่เข้าถึงง่ายและให้ความยืดหยุ่นสูง เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ตลอดเวลาและตามความสะดวก ตลอดจนมุ่งเน้นการปรับทิศทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ควรมีการส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีและการสอนเทคโนโลยีแก่บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษา การพัฒนาเทคโนโลยีที่เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนคำนึงถึงมาตรการความปลอดภัยและการปกป้องข้อมูลในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ

คำสำคัญ: เทคโนโลยี นวัตกรรม การบริหารงานวิชาการ

บทความประเภท: บทความวิจัย

A Study of Innovative technology for Academic Administration in Public Higher Education Institutions

Chaipisit Tiwsoi

Institute of Vocational education: Central Region 4 Suphanburi Technical College.

tchaipisit5@gmail.com

Abstract

The purposes of this research are 1) to study and analyze problems in academic administration in public higher education related to innovative technology. 2) To study and analyze existing and developing innovative technologies in academic administration. 3) Propose guidelines for resolving and developing academic administration to be efficient and suitable for the current era. Qualitative research is employed in this study, in-depth interviews with 20 people and 3-5 small group interviews are used to gain diversity and coverage of the realities of experiences, perspectives and cover comments. The results show that 1) the online teaching and learning systems are still unable to meet the needs and satisfaction of students. Furthermore, the use of technology in academic administration is still inefficient and fully applicable. 2) Public higher education institutions are now applying technology to increase efficiency and improve learning and teaching processes by using applications, mobile learning tools, and developing Artificial Intelligence. 3) Developing and improving the online learning system to meet the needs of today's students by creating a highly accessible and flexible online learning platform so that students can learn at any time and at their convenience. Furthermore, focus on adjusting the direction of teaching and learning to suit the learning conditions of students in the digital age. There should be promotion of skills in using teaching technology to educational personnel and students, developing technology that is easy to access and effective. In addition, take into account security measures and data protection in the use of technology in the academic administration of public higher education.

Keywords: Technology, innovation, academic administration

Type of Article: Research Article

บทนำ

การเติบโตและพัฒนาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้สร้างผลกระทบที่สำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐ นวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ระบบบริหารจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ที่กำหนดเอง และเทคโนโลยีเสริมการเรียนการสอน เป็นต้น มีผลให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมและการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน (Smith, 2022) จากบริบทและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วนี้ สถานศึกษาภาครัฐเองต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการเรียนรู้ การสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการศึกษา ความต้องการในการเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมกับการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้าสู่การทำงาน (Riel & Becker, 2000; Yongsuri, C., Pattanakunchai, W., & Thongphubate, T., 2023) การศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐมีความสำคัญอย่างมากในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวล้ำอย่างรวดเร็ว การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่สถานศึกษาภาครัฐเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ และยังช่วยให้สถานศึกษาภาครัฐเตรียมพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการได้รับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิดการเรียนรู้แบบใหม่ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีคุณภาพสูงขึ้นสำหรับนักเรียนและครูอย่างเท่าทันสถานการณ์และความต้องการของสังคมในยุคดิจิทัล (Nguyen & Won, 2019)

การปรับใช้แนวคิดและทฤษฎีในการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมและทำให้สถานศึกษาภาครัฐเป็นผู้นำทางการศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมและตลาดแรงงานในปัจจุบัน โดยการปรับใช้ทฤษฎีแนวคิดแบบอิสระ ซึ่งได้รับการพัฒนาและศึกษาอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีต้นกำเนิดจากประสบการณ์และการสร้างความรู้ของนักเรียนด้วยตนเอง ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสร้างความเข้าใจและแก้ไขปัญหาในงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ (Ertmer & Newby, 2013) ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวและปรับเปลี่ยนเพื่อให้สถานศึกษาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและตลาดแรงงาน องค์กรภาครัฐที่ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการบริหารงานวิชาการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และทักษะในการแก้ไขปัญหาของบุคลากรทางการศึกษา การบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐเป็นภารกิจหลักที่ต้องการการแก้ไขและการพัฒนาเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเรียนรู้ที่ก้าวล้ำอย่างรวดเร็ว ซึ่งนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญของการพัฒนาการศึกษาและการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่สถานศึกษาภาครัฐไม่ได้มาพร้อมกับความท้าทายและปัญหาที่ต้องแก้ไข (Arciénaga Morales et al., 2018) และเนื่องจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ โดยการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้และการจัดการสามารถช่วยให้มีการเรียนรู้ที่น่าสนใจ กระตุ้น

ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มความเข้าใจและปฏิสัมพันธ์ในชุมชนการเรียนรู้และสังคมที่เชื่อมโยงกันได้ การศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจและพัฒนาโลกที่เหมาะสมในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่การบริหารงานวิชาการ ตลอดจนยังช่วยให้สถานศึกษาภาครัฐเตรียมพร้อมในการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมที่เปลี่ยนแปลงและยุคการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป (UNESCO, 2020; European Commission, 2017) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจและสนใจที่จะทำวิจัยการศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ ซึ่งถือได้ว่าเป็นก้าวที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาในประเทศ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเตรียมความพร้อมในสมัยปัจจุบัน ปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง และสร้างอนาคตที่ยั่งยืนสำหรับอุดมศึกษาภาครัฐ การนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงานวิชาการเป็นทางเลือกที่สำคัญเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคตโดยมีคำถามวิจัยดังนี้

- 1) ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนวัตกรรมคืออะไร?
- 2) เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่และกำลังพัฒนาในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐคืออะไร?
- 3) วิธีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐคืออะไร?

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนวัตกรรม
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่และกำลังพัฒนาในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ร่วมกับการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน เป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัย (Methodology) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง โดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) เลือกบุคคลที่มีประสบการณ์หรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงและผู้ดูแลระดับต่ำ อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ นักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี และบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานในหลายสาขาวิชาการ จำนวน ตัวอย่างสัมภาษณ์เชิงลึก 20 คน เพื่อให้ได้ความหลากหลายและครอบคลุมความเป็นอยู่จริงของประสบการณ์ และมุมมอง สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกจำนวนกลุ่มที่อยู่ในช่วง 3-5 ราย เพื่อให้ได้ความหลากหลายและครอบคลุมความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความข้อมูลจากการการตอบประเด็นสัมภาษณ์ (Interview Research) และข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Document Research) เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุและผล ซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณานำไปสู่คำตอบในการศึกษาและสรุปตามหลักวิชาการ ประกอบการเขียนรายงานเพื่อชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้เป็นการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เป็นไปได้และเหมาะสมในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่สถานศึกษาภาครัฐ และการพัฒนาองค์กรสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่เหมาะสมกับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ผลการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนวัตกรรมผลจากการสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 20 ราย และสัมภาษณ์กลุ่ม กลุ่มละ 3-5 ราย ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงและผู้ดูแลระดับต่ำ อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ นักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี และบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานในหลายสาขาวิชาการ โดยรวมพบว่า เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนวัตกรรมได้ส่งผลให้มหาวิทยาลัยภาครัฐต้องทำหลายและปรับตัวในการบริหารงานวิชาการเพื่อเข้ากับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผลจากการสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน พบว่า หนึ่งในปัญหาที่พบอยู่คือการทำงานข้ามสาขาวิชา ซึ่งเป็นผลจากการเติบโตของอุดมศึกษา และการแบ่งสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้น นักศึกษาบางคนต้องการเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาอื่นๆ แต่ข้อมูลและทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนรู้อยังมีความจำกัด นอกจากนี้ การติดต่อสื่อสารระหว่างสาขาวิชาต่างๆ อาจมีความยากลำบากเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เข้ากันได้ระหว่างระบบที่ใช้ในแต่ละสาขาวิชา ด้านฝ่ายกลุ่มเจ้าหน้าที่สนับสนุนเทคโนโลยี กล่าวว่า อย่างแน่นอนว่าเทคโนโลยีการเรียนการสอนออนไลน์เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ และผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวว่า หนึ่งในปัญหาที่พบอยู่ในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐคือการยากที่จะรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และการตัดสินใจที่เป็นรายบุคคล ซึ่งอาจเป็นผลจากการใช้ระบบบริหารงานเดิมที่ไม่รองรับการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ วิธีการแก้ไขที่เราใช้คือการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเชิงข้อมูล (Data-driven Innovation) เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลที่เป็นระบบและรวบรวมข้อมูลอย่างทันสมัย เช่น การใช้ระบบฐานข้อมูลแบบคลังข้อมูล (Data Warehouse) และการใช้เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Deep Learning) เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่มีความซับซ้อน เนื่องจากภาครัฐมีปริมาณข้อมูลที่มากและหลากหลาย สำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษา ระบุว่าเทคโนโลยีที่พบว่ามีศักยภาพสำคัญในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการคือการใช้

ระบบคลาวด์ (Cloud Computing) ซึ่งช่วยให้เราสามารถเก็บข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ ในรูปแบบออนไลน์ และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยีการประมวลผลแบบพรวน (Big Data Analytics) ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อสร้างความเข้าใจและแสวงหาแนวทางการปรับปรุงในการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ บทสัมภาษณ์เชิงลึกของคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ กล่าวว่า ปัญหาที่พบคือการขาดแคลนของระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพสูงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบออนไลน์ นักศึกษาต้องการมีการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ที่สะดวกและมีคุณภาพทุกเมื่อและทุกที่ แต่บางครั้งระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอในการตอบสนองความต้องการเหล่านี้ อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ระบุว่า ในการสอนสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและนำเสนอข้อมูลที่สมบูรณ์แบบให้กับนักศึกษา ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันที่ช่วยในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสาขาวิชานั้นๆ หรือการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality) ในการจำลองสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐจะมีประสิทธิภาพและผลส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

2. ศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่และกำลังพัฒนาในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์กลุ่ม ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ได้กล่าวว่า ตอนนี้องค์การสถาบันอุดมศึกษากำลังพัฒนาและใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) โดยผ่านแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ที่เรียกว่า "OurLearning" ซึ่งระบบนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้เรียนคนอื่นได้ นอกจากนี้ยังมีระบบการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงสถิติและการวิเคราะห์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในอนาคต ทางด้านผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี กล่าวว่า หนึ่งในเทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีศักยภาพสำคัญคือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ในอุดมศึกษาภาครัฐ ระบบ AI สามารถวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักศึกษาได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เช่น การแนะนำเนื้อหาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักศึกษา การปรับแต่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักศึกษา รวมถึงการให้คำแนะนำและการติดตามผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เทคโนโลยี AI จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ก้าวข้ามเขตและตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละนักศึกษาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์กลุ่มคณาจารย์ระบุว่า เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐคือระบบเรียนออนไลน์หรือ e-learning ซึ่งช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการสอนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น ระบบการสื่อสารออนไลน์และการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ คณาจารย์ยังกล่าวถึงการพัฒนาของระบบคลาวด์ (Cloud) ในการเก็บรักษาและแบ่งปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในอุดมศึกษาภาครัฐ ทำให้สามารถแบ่งปันเนื้อหาการเรียนรู้ งานวิจัย และข้อมูลสำคัญได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สำหรับกลุ่มนักศึกษา พบว่า นักศึกษานำเสนอการอธิบายเกี่ยวกับการใช้แอปพลิเคชันและเทคโนโลยีมือถือในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันที่มีเนื้อหาอยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น วิดีโอการสอน แบบทดสอบออนไลน์ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ นอกจากนี้ นักศึกษายังกล่าวถึงการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality) ในการจำลองสถานการณ์และการทดลองเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาได้สัมผัสประสบการณ์ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถทำได้ในโลกจริง เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือการศึกษาทางสิ่งแวดล้อม นักศึกษายังอธิบายถึงการใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เชิง

สังคม ซึ่งเป็นการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ที่นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันข้อมูล และร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น เว็บบอร์ดหรือสื่อสังคมออนไลน์

3. เสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ผลสัมฤทธิ์เชิงลึกและสัมฤทธิ์กลุ่มย่อย โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐและคนบติ ให้ข้อเสนอว่า การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเนื้อหาการเรียนรู้ สื่อสาร และการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีให้แก่บุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการการสอนและการบริหารงานวิชาการ และให้การสนับสนุนในการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลแก่บุคลากรทางการศึกษา เช่น การเสริมสร้างโปรแกรมอบรมและโครงการพัฒนาทักษะเชิงดิจิทัล รวมไปถึงการการสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษา โดยเราควรสร้างพื้นที่และกำลังคนที่สนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถสร้างและแบ่งปันไอเดียและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ เช่น การจัดโครงการสร้างสรรค์ การสนับสนุนงานวิจัยและการพัฒนาในสถาบันการศึกษา และเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน เราควรสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมและภาคีสมาชิกอื่น เพื่อนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่กำลังพัฒนาอยู่ในสภาพแวดล้อมภาคีสมาชิกมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ และให้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย สำหรับกลุ่มคณาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และนักศึกษา กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบันต้องการการปรับทิศทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคดิจิทัล ในที่นี้สามารถส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ วิดีโอการสอนออนไลน์ และแอปพลิเคชันที่สามารถใช้ในการฝึกทักษะและทดสอบความรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและสร้างความเข้าใจที่ดีของนักศึกษา เราควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนและบุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทักษะที่มีประโยชน์กันได้ผ่านการใช้แพลตฟอร์มการสื่อสารและการแบ่งปันเนื้อหา เช่น เว็บบล็อก และเครือข่ายสังคมออนไลน์

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนวัตกรรม การบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีอยู่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ โดยนักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ที่สะดวกและมีคุณภาพได้ตลอดเวลาและทุกที่ การนำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีการเรียนการสอนเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนยังไม่ได้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงต่อความต้องการและการทำงานของผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rustam et al. 2019 ศึกษาเรื่องการบริหารสถาบันการศึกษาสูงเทคโนโลยีในสถาบันการศึกษาระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า การนำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนระบบการเรียนและการบริหารงานวิชาการยังไม่มีสามารถตอบสนองความต้องการและการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านบุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษายังไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งส่งผลให้การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่สามารถเอาไปใช้ได้เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลงานวิจัยของ Hariharan et al. 2020 ทำการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ Abdul-Hamid et al. 2017 การศึกษาเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งในการ บริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการนำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งเข้ามาใช้ในกระบวนการ การเรียนรู้และการสื่อสาร และยังมีจำกัดทางเทคนิคหรือการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เพียงพอในการสนับสนุน การเรียนรู้ของนักศึกษา อาจเป็นเพราะข้อจำกัดทางพื้นฐานทางเทคนิค เช่น การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร หรือความจำเป็นในการมีอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีในการ บริหารงานวิชาการอาจเกิดความกังวลในเรื่องของความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยข้อมูล นักศึกษาและ บุคลากรทางการศึกษาอาจกังวลว่าข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขาอาจถูกเข้าถึงหรือนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith และ Johnson (2020) ที่ได้สำรวจและวิเคราะห์ความกังวลและความ ปลอดภัยของข้อมูลในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ โดยสำรวจถึงความ ต้องการของนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องของความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยข้อมูล และ พบว่าความกังวลเหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญและควรได้รับการบำรุงรักษาให้มีระบบการบริหารงานวิชาการที่มีความ เป็นส่วนตัวและความปลอดภัยข้อมูลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยเป็นในทิศทางเดียวกับงานของ Brown และ Davis (2018)

สำหรับการศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่และกำลังพัฒนาในการบริหารงานวิชาการ ของอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ และการสอน โดยการใช้งานและการพัฒนาเทคโนโลยีอัจฉริยะ (Artificial Intelligence) ในการปรับปรุง กระบวนการการเรียนรู้และการสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shum และ Crick (2012) ทำการศึกษาการใช้ แบบจำลองและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อติดตามและวัดการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับกรอบการเรียนรู้ และการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบคลังข้อมูลและการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารงานวิชาการเพื่อการตัดสินใจที่มีความแม่นยำและประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงาน Ramachandran และ Mani (2020) ใช้ประยุกต์ใช้การเรียนรู้เชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์และพยากรณ์ผลการเรียน ของนักเรียนหรือการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาเพื่อปรับปรุงการจัดการสารสนเทศทางการศึกษา และการใช้งานแอปพลิเคชันและเครื่องมือการเรียนรู้ผ่านมือถือ (Mobile Learning) ในการสนับสนุนการเรียนรู้ และการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ โดยมีผลการศึกษาสอดคล้องกับ Cheng และ Chau (2016) ทำการศึกษาการใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้แบบโต้ตอบหรือเครื่องมือสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มมือถือใน การสื่อสารระหว่างนักเรียนหรือนักศึกษากับอาจารย์หรือผู้แนะแนว ตลอดจนการนำเทคโนโลยีระบบคลาวด์ (Cloud Computing) มาใช้ในการจัดการข้อมูลการเรียนรู้และการสื่อสารในอุดมศึกษาภาครัฐเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและลดต้นทุน สอดคล้องกับงานของ Al-Bahrani, Kautz และ Kunze (2018) ทำการศึกษาการใช้ พื้นที่จัดเก็บข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลผ่านระบบคลาวด์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักศึกษาและ อาจารย์

ข้อเสนอแนะทางแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม กับยุคปัจจุบัน พบว่า การพัฒนาและปรับปรุงระบบการเรียนการสอนออนไลน์ให้เพียงพอกับความต้องการของ นักศึกษาในปัจจุบัน โดยการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่เข้าถึงง่ายและให้ความยืดหยุ่นสูง เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ตลอดเวลาและตามความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Al-Rahmi et al. (2015) ทำการศึกษาผลกระทบของเว็บไซต์เครือข่ายสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในประเทศมาเลเซีย โดยพิจารณาเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้และการสอน อีกทั้งควรมีการ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและการสอนเทคโนโลยีให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษา ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารงาน

วิชาการ (Johnson et al., 2015) สอดคล้องกับงาน Brown et al. (2015) ศึกษาแนวโน้มและวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนา Next Generation Digital Learning Environment (NGDLE) ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับปรุงการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถสร้างและแบ่งปันไอเดียและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมและภาคีสมาชิกอื่นเพื่อนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่กำลังพัฒนาอยู่ในสภาพแวดล้อมภาคีสมาชิกรวมมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงาน Uyar และ Kocabas (2016) ทำการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของนวัตกรรมต่อประสิทธิภาพองค์กร และเน้นความสำคัญของนวัตกรรมในการพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการ ดังนั้น การจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีมาตรฐานและคุณภาพสูง การส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและการสอนเทคโนโลยีให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษา การพัฒนาเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ และการคำนึงถึงมาตรการความปลอดภัยและการปกป้องข้อมูลในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคปัจจุบันต้องการการปรับทิศทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ และสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและบุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทักษะที่มีประโยชน์กันได้

ข้อเสนอแนะ

เพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. สามารถนำไปพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพสูง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา
2. สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมใหม่สำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสอน นอกจากนี้ยังสามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการอบรมนักเรียนหรือบุคคลทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ
3. สามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้อบรมในสถาบันการศึกษา หรือการสนับสนุนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีเข้าสู่กระบวนการการเรียนรู้ในระดับชาติหรือภูมิภาค

เพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาแอปพลิเคชันการเรียนรู้ที่ใช้งานง่ายบนมือถือ เทคโนโลยีการสื่อสารในเว็บเชิงสังคมที่สามารถสนับสนุนการสื่อสารระหว่างอาจารย์และนักศึกษา หรือเครื่องมือที่สามารถทำให้การเรียนรู้เป็นแบบกลุ่มและกระทำซ้ำได้เพิ่มขึ้น
2. ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ ตรวจสอบประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่ได้รับ รวมถึงผลกระทบทางเชิงสังคมและองค์กร
3. ควรศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการและกระบวนการเรียนรู้อบรม รวมถึงการทดสอบและประเมินเทคโนโลยีกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถปรับปรุงและปรับใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้ในการบริหารงานวิชาการ

References

- Abdul-Hamid, A. R., Osman, M., Sulaiman, S., & Rosli, R. (2017). Internet of Things in Educational Management. *International Journal of Computer Science and Information Security*, 15(4), 126-131.
- Al-Bahrani, A., Kautz, K., & Kunze, M. (2018). *Cloud computing adoption in higher education institutions: A systematic review of challenges and opportunities*.
- Arciénaga Morales, A. A., Nielsen, J., Bacarini, H. A., Martinelli, S. I., Kofuji, S. T., & García Díaz, J. F. (2018). *Technology and innovation management in higher education—Cases from Latin America and Europe*. *Administrative Sciences*, (2)8, .11
- Brown, L. & Davis, C. (2018). The Impact of Privacy and Security Concerns on Educational Technology Adoption in Higher Education. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15(1), 28.
- Cheng, G., & Chau, J. (2016). *Exploring the relationships between e-learning, online engagement and learning outcomes in higher education*. *Educational Technology & Society*, 19(4), 274-286.
- Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (2013). *Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective*. *Performance Improvement Quarterly*, 26(2), 43-71.
- Fosnot, C. T., & Perry, R. S. (2005). *Constructivism: A psychological theory of learning*. In *International Handbook of Research on Conceptual Change* (pp. 8-41). Routledge.
- Johnson, L., Adams Becker, S., Estrada, V., & Freeman, A. (2015). *NMC/CoSN Horizon Report: 2015 Higher Education Edition*. The New Media Consortium.
- Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2019). *Siri, Siri, in my hand: Who's the fairest in the land? On the interpretations, illustrations, and implications of artificial intelligence*. *Business Horizons*, 62(1), 15-25.
- Laurillard, D. (2012). *Teaching as a design science: Building pedagogical patterns for learning and technology*. Routledge.
- Liu, T. Y., Chen, C. J., & Liang, J. C. (2017). *Development of an intelligent learning system with self-regulated learning mechanisms for guiding non-science majors in learning programming*. *Computers & Education*, 105, 28-42.
- Maenin, T. (2021). *Adaptation of the First Year Students of Bachelor Degree Level in Chitralada Technology Institute*. *Journal of Rattana Bundit University*, 16(2), 74-90.
- Nguyen, L. T., & Wong, Y. K. (2019). *The Digital School Project: Enabling Technology-Enhanced Learning in K-12 Education in Vietnam*. In *Handbook of Research on Emerging Technologies for Digital Learning, Teaching, and Assessment* (pp. .55-73). IGI Global.
- Ounraun, W., & Onthanee, A. (2023). *An Instructional Model Development Based on Social Constructivism and Authentic Learning Approaches to Enhance Differentiated*

- Instruction Ability for Student Teachers. *Journal of Education Naresuan University*, 25(1), 222-237.
- Ramachandran, A., & Mani, S. (2020). *Deep learning in education: A systematic review of recent trends and applications*. *Computers & Education*, 145, 103726.
- Riel, J., & Becker, H. J. (2000). The beliefs behind the teacher's use of technology in the classroom. *Journal of Technology and Teacher Education*, (3)8, .145-166
- Sharples, M., de Roock, R., Ferguson, R., Gaved, M., Herodotou, C., Koh, E., ... & Whitelock, D. (2019). *Innovating pedagogy 2019: Open University innovation report 7*. The Open University.
- Shum, S. B., & Crick, R. D. (2012). *Learning dispositions and transferable competencies: Pedagogy, modelling and learning analytics*. *Computers & Education*, 58(1), 578-588.
- Smith, A. (2022). Factors Affecting the Management of Innovation and Technology in Public Schools. *Journal of Education Research*, 35(2), 78-92.
- Smith, J. & Johnson, A. (2020). Privacy and Security Concerns in Educational Technology. *Journal of Educational Technology*, 28(3), 123-140.
- Uyar, A., & Kocabas, İ. (2016). The Role of Innovation in Improving Organizational Performance: Evidence from Turkey. *International Journal of Innovation and Economic Development*, 2(5), 1-8.
- Yongsuri, C., Pattanakunchai, W., & Thongphubate, T. (2023). Technology Innovation Management in Academics of Private Educational Institutions. *Journal of Public and Private Management*, 5(1), 223-234.

Received: July 25,2023
Revised: August 10,2023
Accepted: August 15,2023

ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์

รัตนกุล กองผา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Rattanakul.ko@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ 1) เพื่อประเมินความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสื่อสังคมออนไลน์ และ 2) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ต่อการสื่อสารและสังคม การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยมีทั้งส่วนที่เป็นปลายปิดและปลายเปิด ทำการเก็บรวบรวมเก็บข้อมูลนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์เป็นที่น่าสนใจ มีสัดส่วนความถี่ของการใช้คำสแลงและคำสะกดคำผิดค่อนข้างสูงโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.22 และร้อยละ 80.74 ตามลำดับ การใช้ภาษาที่มีคำสแลงและคำสะกดผิดน่าจะมาจากพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาสื่อสารและแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี อาจเป็นเพื่อการเร่งรีบในการสื่อสารหรือเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาในสื่อสังคมออนไลน์อย่างรวดเร็ว และการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ต่อการสื่อสารและสังคมของนักศึกษา พบว่า การใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบที่หลากหลายและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและความสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: ความสามารถในการใช้ ภาษาไทย สื่อสังคมออนไลน์

บทความประเภท: บทความวิจัย

Thai language ability for using social media of undergraduate students

Rattanakul Kongpha
Suan Sunandha Rajabhat University
Rattanakul.ko@ssru.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research on the ability to Thai language usage on social media for undergraduate students are 1) to evaluate the ability to Thai language usage on social media for undergraduate students. 2) to analyze the effects of online Thai language usage on communication and society. A mixed method research is used in this study. It consists of quantitative research and qualitative research. Selecting of a specific sample and using the formula for calculating an indeterminate sample size of the population at a confidence level of 95%, a sample of 384. The instrument uses for data collection is a questionnaire with both closed-ended and open-ended parts. Undergraduate students in Bangkok were collected. The study finds that the Thai language ability for using social media of students is interesting. The proportion of frequency of using slang words and misspelling words is quite high, averaged about 84.22% and 80.74%, respectively. The use of language with slang and misspellings is a result of social media spaces that allow students to communicate and express their opinions freely and due to the rush to communicate or create social media content. Furthermore, analyzing the effects of language use in social media on students' communication and society, it is found that the use of Thai language in social media clearly has various effects on student behavior and social relationships.

Keywords: the ability to use, Thai language, social media

Type of Article: Research Article

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างใกล้ชิดต่อความเป็นอยู่ของคนในประเทศไทย ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างคนในสังคมทั้งในด้านการสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในสังคมอาชีพ และการสื่อสารในสังคมทั่วไป (Thai Knowledge Foundation, 2015) นอกจากนี้ยังเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในทุกขั้นตอนของการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ทำให้ภาษาไทยเป็นองค์ความรู้และสิ่งที่จะช่วยให้คนสามารถเรียนรู้และเข้าใจโลกและสังคมในระดับต่างๆ ได้อย่างครอบคลุม ภาษาไทยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเป็นอยู่ของชุมชนและสังคมในประเทศไทย และเป็นสิ่งที่ทำให้คนสามารถรับรู้ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมในสังคมไทยได้มากขึ้น ภาษาไทยยังเป็นที่ส่วนใหญ่ในการให้คำแนะนำ การสอบถามข้อมูล และการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างคนในสังคม ซึ่งทำให้ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีความสำคัญและควรรู้จักในทุกวันนี้ และภาษาไทยเป็นที่น่าสนใจในปัจจุบันเนื่องจากความสำคัญในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจระหว่างคน นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยสำหรับการสื่อสารในสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง และส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีความถนัดในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างเป็นกันเอง ในช่วงสิบสองปีที่ผ่านมา ได้มีการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยผ่านคลังความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (Thai Language, 2023) และคลังความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม (Thai Language and Culture, 2020) ที่มีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาและสืบสานภาษาไทยให้คงอยู่ในวัฒนธรรมของคนไทย ตลอดจนมูลนิธิความรู้ไทย (Thai Knowledge Foundation, 2015) ได้มีการสืบค้นความสามารถในการใช้ภาษาไทยของประชาชน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างทักษะในการใช้ภาษาให้กับประชาชนที่แตกต่างกัน โดยเน้นการใช้ภาษาไทยในสังคมทั้งในเชิงวิชาชีพและการสื่อสารทางธุรกิจ นอกจากนี้ National Research Council of Thailand (2022) ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติต่อเรื่องของความสามารถในการใช้ภาษาไทยของประชาชน ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาให้เป็นอย่างดีเพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเทียบกับอดีต ปัจจุบันมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษาไทย ซึ่งอาจเกิดจากความขัดแย้งในเรื่องความรู้ความเข้าใจและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในสังคม อย่างเช่น ปัญหาที่เกิดจากข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาไทย การใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การใช้ภาษาสแลง คำถามและความเข้าใจผิดพลาด นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง หรือความรู้ที่ไม่เพียงพอในการใช้ภาษาไทย (National Research Council of Thailand, 2022) อีกทั้ง การใช้ภาษาไทยในปัจจุบันมีอิทธิพลในหลายด้านของชีวิตประจำวัน และสังคม ตั้งแต่ส่วนตัวไปจนถึงกลุ่มชน สังคมในยุคดิจิทัลและการสื่อสารออนไลน์ต้องการการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารในสังคมออนไลน์และเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้ภาษาไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบัน (Smith, 2022) ตลอดจนการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันมีความหลากหลาย และมีความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ปัญหาในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอาจเกิดขึ้นจากความไม่ถนัดในการใช้ภาษา ขาดความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงวิชาชีพ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา นอกจากนี้ยังอาจเกิดปัญหาในการนำเสนอและการสื่อสารทาง

วิชาการในภาษาไทยที่ไม่ครอบคลุมและไม่เหมาะสมในบริบททางวิชาชีพ (Thai Language and Culture, 2020)

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้มีผลกระทบอย่างมากต่อการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนสำคัญของชีวิตประจำวันของนักศึกษาและมีบทบาทที่สำคัญในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคมออนไลน์ การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษา การเรียนรู้ และความสามารถในการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับภาษา การใช้สื่อสังคมออนไลน์เปิดโอกาสให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีสามารถศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และเข้าใจทฤษฎีในสาขาต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าและพัฒนาในทุกสาขาวิชาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith et al., (2022) ซึ่งได้ศึกษาว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันมีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับภาษาและสื่อสารในสังคมออนไลน์ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์ส่งผลให้นักศึกษามีความคล่องตัวในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Arporn (2019) ซึ่งสำรวจว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่เป็นการใช้ภาษาไทย การใช้ภาษาและการเขียนในสื่อสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องความสามารถในการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาที่มีภาษาไทยที่ถูกต้องและคำศัพท์ที่ควบคู่กับบริบทในสื่อสังคมออนไลน์มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งและมีความสำเร็จในการสื่อสารในสังคมออนไลน์ อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็ส่งผลกระทบที่ซับซ้อนต่อการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปัญหาที่พบในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์อาจรวมถึงการใช้ภาษาไม่ถูกต้อง การใช้สำนวนหรือภาษาพูดที่ไม่เหมาะสมในบริบทที่เกี่ยวข้อง ความไม่ชัดเจนในการสื่อสาร และการสะกดคำผิด ที่อาจส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดและการสื่อสารที่ไม่ระมัดระวัง การใช้สื่อสังคมออนไลน์อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และตัวตนของนักศึกษา และอาจเกิดปัญหาทางสังคมในสังคมออนไลน์ เช่น การเกิดความขัดแย้ง และการกระจายข่าวลือ (Johnson & Lee, 2021) ดังนั้น การใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญ สื่อสังคมออนไลน์เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับภาษาและสื่อสารในสังคมออนไลน์ได้มากขึ้น (Wong & Tan, 2020) การศึกษาเรื่องนี้ช่วยให้เข้าใจถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์และประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการพัฒนาทักษะภาษาและสื่อสารในสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แนวคิดที่สำคัญคือ "พลวัต: ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนภาษา" (Language Exchange Theory) ซึ่งเน้นในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในสังคม โดยในสังคมออนไลน์นั้น เรามักใช้ภาษาในการโพสต์ข้อความ แชทกับเพื่อน ๆ และสร้างความสัมพันธ์กับคนใหม่ ๆ ที่เราพบเจออยู่ในเว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาของนักศึกษา (Carey, 2018; Johnson, 2020) แนวคิดที่น่าสนใจคือ "ความรู้สึกและอารมณ์ในการใช้ภาษา" (Affect and Emotion in Language Use) ซึ่งเน้นความสำคัญของอารมณ์และความรู้สึกในการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมในสื่อสังคมออนไลน์ นักศึกษาที่มีความรู้สึกที่บวกและเชื่อมั่นในการใช้ภาษามักจะมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงออกถึงความคิดเห็นของตนในสื่อสังคมออนไลน์ได้ดีกว่านักศึกษาที่มี

ความรู้สึกที่ลบหรือไม่มั่นใจในการใช้ภาษา การศึกษาด้านนี้ช่วยให้เราเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์และความสามารถในการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสื่อสังคมออนไลน์อย่างลึกซึ้งมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างเช่น การศึกษาของ Chan et al., (2021) ได้ศึกษาและพัฒนาแอปพลิเคชันการเรียนรู้ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะในการใช้ภาษาของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ใช้แอปพลิเคชันนี้มีการพัฒนาทักษะในการอ่าน เขียน พูด ฟัง และสื่อสารโดยใช้ภาษาได้ดีขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารและการใช้ภาษาอย่างราบรื่นในสื่อสังคมออนไลน์ และแนวคิดที่สำคัญในการศึกษาวิจัยของ Bacchetti (2021) คือ "สังคมสื่อในสมัยยุคดิจิทัล" (Digital Age Media Literacy) ซึ่งเน้นในการพัฒนาทักษะในการเข้าใจ วิเคราะห์ และใช้สื่อสังคมออนไลน์ในทุกช่วงเวลาของชีวิต สังคมสื่อในสมัยปัจจุบันมีความหลากหลายและซับซ้อน มีข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ มากมายที่กว่าที่เคยมีมาก่อน นักศึกษาต้องสามารถเปรียบเทียบและตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสื่อสังคมออนไลน์
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ต่อการสื่อสารและสังคม

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และด้วยการเก็บใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด และกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากรของ Cochran, W. G. (1977) ใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z = 1.96$) และความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% ($e = 0.05$) และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ($p = 0.5$) จากคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามโดยมีทั้งส่วนที่เป็นปลายปิดและปลายเปิด ทำการเก็บรวบรวมเก็บข้อมูลนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดและดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่ม เปรียบเทียบ และตีความข้อมูลที่ได้แล้วสรุปความ

ผลการวิจัย

ผลการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสื่อสังคมออนไลน์ พบว่ามีผลต่อการเขียนและการพูดของนักศึกษา โดยนักศึกษามีความสามารถในการเขียนในระดับเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 72.75 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 85.94 นักศึกษานำภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการทั้งการพูดและการเขียน อย่างไรก็ตาม ยังมีผลกระทบที่มาจากสื่อสังคมออนไลน์ทำให้นักศึกษามีการใช้คำสะกดผิดและคำสแลงในการเขียน ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 74.84 และร้อยละ 71.56 ตามลำดับ นักศึกษานำคำที่สะกดผิดและคำสแลงที่พบในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเขียนและพูดในระดับมาก ซึ่งอาจส่งผลให้มีความไม่มั่นใจในการใช้ภาษาไทยและสร้างความสับสนในการสื่อสาร เมื่อพิจารณาด้านการพูด สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการพูดของนักศึกษาในระดับมาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 72.31 และร้อยละ 80.83 ตามลำดับ นักศึกษานำคำสแลงที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการพูดในระดับมาก ซึ่งอาจทำให้การพูดเปลี่ยนแปลงและไม่ถูกต้องตามภาษาทางการ นักศึกษาส่วนใหญ่มีนิสัยนำภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการสื่อสารด้วยเพื่อน (ร้อยละ 61.59) และนำมาใช้ในการสื่อสารกับครอบครัว (ร้อยละ 15.22) ส่วนสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษานำภาษาไทยมาใช้บ่อยที่สุดคือ Facebook (ร้อยละ 52.67) และ LINE (ร้อยละ 30.45) สาเหตุที่นักศึกษานำภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เนื่องจากสามารถใช้สื่อความหมายได้ดี (ร้อยละ 47.60) และเพื่อตามกระแสความนิยม (ร้อยละ 29.33) ซึ่งนักศึกษาอาจใช้คำที่สะกดผิดที่เห็นในสื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำ (ร้อยละ 25.06) และใช้คำสแลงในการสื่อสาร (ร้อยละ 24.11) นอกจากนี้ นักศึกษามีนิสัยในการนำภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น (ร้อยละ 26.16) และมีกระแสในการเปลี่ยนแปลงภาษาที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 24.36) ซึ่งอาจส่งผลให้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงตามกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถสรุปได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาในระดับมาก นักศึกษามีนิสัยในการนำภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเขียนและพูด แต่ยังคงมีการใช้คำสะกดผิดและคำสแลงที่มาจากสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีความผิดพลาดในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลให้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมายที่เกิดขึ้น

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ต่อการสื่อสารและสังคม พบว่า นักศึกษามีการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์โดยมีแนวโน้มที่ต่างกันในการใช้ภาษา ตัวเลขค่าเฉลี่ยที่แสดงผลการวิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ดังนี้ นักศึกษามีการใช้การสะกดคำที่ผิดแบบต่อเนื่องในสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นร้อยละ 84.22 (ค่าเฉลี่ย = 4.23) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ที่ผิดพลาดเกิดขึ้นอย่างสูง ส่งผลกระทบต่อการเขียนของนักศึกษาในชีวิตประจำวัน และนักศึกษามีการนำคำสแลงมาใช้ในสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 80.74 (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ซึ่งแสดงถึงการใช้ภาษาไทยที่เป็นคำสแลงเพื่อสร้างความสนุกสนานและสีสันในการสื่อสาร คำสแลงอาจมีการใช้ในการพูดในกลุ่มเพื่อน ๆ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานในการสื่อสาร อีกทั้ง นักศึกษามีการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ความเข้าใจในภาษาไทยเปลี่ยนแปลง โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 78.77 (ค่าเฉลี่ย = 3.93) ส่งผลกระทบให้นักศึกษาเอาความรู้สึกหรือพฤติกรรมในการใช้ภาษาไทยในการเขียนเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนนักศึกษามีการใช้ภาษาไทยใน

สื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เกิดความสับสนในการใช้ภาษาไทย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 78.45 (ค่าเฉลี่ย = 3.89) ซึ่งแสดงถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกหรือพฤติกรรมในการใช้ภาษาไทยของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ รวมไปถึง นักศึกษามีนิสัยนำภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสื่อสารกับเพื่อน กลุ่มวัยเดียวกัน และครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 85.94 (ค่าเฉลี่ย = 3.43) แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่นักศึกษามีในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์และการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้แนวโน้มของภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 26.16 (ค่าเฉลี่ย = 3.29) และภาษาที่ใช้จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 24.36 (ค่าเฉลี่ย = 3.05) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของคำและภาษาที่นักศึกษานำมาใช้ในสื่อสังคมออนไลน์ การใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาในด้านการใช้ภาษา เช่น ในการสะกดคำ การใช้คำสแลง การใช้คำทับศัพท์ และการเลียนเสียงหัวเราะหรือเสียงพูด นอกจากนี้ยังมีผลต่อความสัมพันธ์และการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนและครอบครัว นักศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ให้ดียิ่งขึ้นเพื่อเติมเต็มความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมและถูกต้องในทุก ๆ ด้านของชีวิต นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญในการให้คำแนะนำและเสริมสร้างให้กับนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ และรู้ให้คำแนะนำในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสมเพื่อให้สามารถแสดงออกถึงตนเองและสื่อสารให้เกิดความเข้าใจและสามารถสร้างความสนุกสนานในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสม

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสื่อสังคมออนไลน์ โดยตรวจสอบถึงพฤติกรรมในการใช้ภาษาที่มีอยู่บนโลกออนไลน์ ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงหลายประเภทของพฤติกรรมในการใช้ภาษาไทยที่มีอยู่บนสื่อสังคมออนไลน์ และสังเกตพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากภาษาทางการในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่นักศึกษาใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการใช้ภาษาที่มีการสะกดคำผิด คำสแลง คำทับศัพท์ และคำที่เลียนเสียงหัวเราะหรือเสียงพูดมากขึ้น สิ่งนี้ส่งผลต่อความเข้าใจและการสื่อสารกับผู้อื่นในสังคมออนไลน์และอาจทำให้มีความสับสนในการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khan and Rahim (2020) งานวิจัยนี้ได้สำรวจเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ WhatsApp ในกระบวนการเรียนรู้ภาษา โดยตรวจสอบความสามารถในการสื่อสารและเข้าใจภาษาของผู้ใช้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานของ Yaemsamai (2019) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาสแลงในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีนิสัยในการใช้คำสแลงเพื่อสื่อสารและสร้างความสนุกสนานในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ อีกทั้ง นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีนิสัยนำภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการสื่อสารกับกลุ่มเพื่อน กลุ่มวัยเดียวกัน และครอบครัว ซึ่งทำให้ความสนุกสนานและความสับสนในการสื่อสารมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tairattana (2020)

ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและความสัมพันธ์ของคำสแลงในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรีสาขานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึกษาตรวจสอบถึงส่วนสำคัญของความสำคัญในคำสแลงในการสื่อสารและการสนทนาในสื่อสังคมออนไลน์ อาจารย์และผู้นำการศึกษาควรให้ความสำคัญในการสอนและให้คำแนะนำในเรื่องการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาเกิดการตระหนักถึงการใช้ภาษาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในสังคมออนไลน์และสังคมแบบออฟไลน์ เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ Kijnan (2019) และ Supatthanann (2020) ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและความสัมพันธ์ของคำสแลงในโลกออนไลน์ โดยตรวจสอบเนื้อหาและความหมายของคำสแลงที่นิยมในสื่อสังคมออนไลน์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของคำสแลงในการสื่อสารและสร้างความสนุกสนานในโลกออนไลน์ และตรวจสอบถึงการใช้คำสแลงในสื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างกว้างขวาง และพบว่าคำสแลงมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและสร้างความสนุกสนานในสังคมออนไลน์ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาก็พยายามนำภาษาที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสะดวกสบายในการสื่อสารกับกลุ่มเพื่อน อาจจะเป็นเพราะการใช้ภาษานี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นสมัยและความทันสมัย การใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษา หากนักศึกษานำคำสแลงและคำสะกดคำผิดที่พบในสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน อาจส่งผลให้มีความไม่มั่นใจในการใช้ภาษาไทย และสร้างความสับสนในการสื่อสาร แต่ในทางกลับกัน การใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ก็ทำให้นักศึกษามีโอกาสพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยและคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ทำให้การใช้ภาษาไทยมีสีสันและสนุกสนานมากขึ้น

การใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบที่สำคัญต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในด้านสังคมและการสื่อสาร สังคมออนไลน์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสเชื่อมต่อและสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนที่มีความสนใจใกล้เคียง ทำให้เกิดความเป็นกลุ่มและเสริมสร้างความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ใช้ภาษาเดียวกัน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้ใหม่ๆ ด้วยการเข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาที่หลากหลายจากทั่วโลก ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และส่งต่อความรู้ให้กับคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษาสแลงในสื่อสังคมออนไลน์อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาไทยและทำให้เกิดปัญหาในการเข้าใจความหมายของคำได้ ดังนั้น การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษาที่ต้องการเติบโตในสังคมออนไลน์ให้เป็นที่น่าเชื่อถือและน่าเชื่อถือ นักศึกษามีนิสัยในการใช้ภาษาสแลงในสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง การใช้ภาษาสแลงนี้สามารถสร้างความใกล้ชิดและเชื่อมั่นในกลุ่มเพื่อนร่วมสนุกและเล่นเกม อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษาสแลงนี้บ่งบอกถึงความหลากหลายของภาษาที่เกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์และอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาที่ถูกต้องในชีวิตประจำวันของนักศึกษาได้ อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสื่อสังคมออนไลน์ยังมีความเป็นไปได้อย่างที่ควร งานวิจัยที่ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาสแลงในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาที่ระดับปริญญาโทบัณฑิต (Yaemsamai, 2019) ได้ยืนยันว่านักศึกษามีนิสัยในการใช้ภาษาสแลงในชีวิตประจำวันบนสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้ภาษาไทยระหว่างสื่อสังคมออนไลน์และสื่อในชีวิตประจำวัน และนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ในระดับที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม ยังมีส่วนและด้านที่สามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ เช่น การเกิดคำสแลงที่นักศึกษานำมาใช้ในการพูดและเขียน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาไทยและการเข้าใจ

ความหมายของคำได้ อย่างไรก็ตามกล่าวถึงความหมายและความสัมพันธ์ของคำสแลงในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรีสาขานิติศาสตร์ พบว่านักศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรู้ในการใช้สำนวนต่างๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังควบคุมความสัมพันธ์ในการใช้คำสแลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์การสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ (Tairattana, 2020) ดังนั้นการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทที่สำคัญในการสื่อสารและสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การใช้ภาษาสแลงสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มเพื่อนและเพิ่มความสุขสนทนในการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการใช้ภาษาไทยอาจถูกเพิ่มเติมให้ดียิ่งขึ้น โดยการเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาและการเขียนคำที่ถูกต้องในสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาการใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์ได้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาไทยและสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ นักศึกษาสามารถทำได้โดยการเพิ่มประสบการณ์และความเข้าใจในสังคมออนไลน์ การฟังและสังเกตเสียงพูดในภาษาไทย การอ่านและเขียนภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความสามารถในการเข้าใจและใช้ภาษาไทยให้กับเส้นทางอาชีพและการเรียนรู้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีให้เน้นการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น โดยผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแค่นั้นในเชิงสังคม แต่ยังสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในสายอาชีพต่างๆ ในอนาคตได้
2. สถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องในสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งการเขียนคำถูกต้อง การใช้สำนวนและคำสแลงในบทสนทนา การเข้าใจและวิเคราะห์ความหมายของคำในบทความ นอกจากนี้ควรเน้นการฝึกฝนการอ่านและเขียนภาษาไทยในรูปแบบที่เป็นประโยชน์ในสื่อสังคมออนไลน์
3. สถาบันการศึกษาควรสร้างการเรียนรู้ที่เตรียมนักศึกษาให้พร้อมทั้งในด้านการใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์และการสื่อสาร เช่น การสร้างโครงการเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาฝึกฝนการใช้ภาษาไทยในสถานการณ์จริง หรือการสร้างแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่เน้นการเข้าใจและสร้างการสื่อสารที่มีคุณภาพในสื่อสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการวิจัยเรื่องที่ซับซ้อน เช่น การศึกษาผลกระทบของภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ อาจมีข้อจำกัดและข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ควรพิจารณาและอธิบายข้อจำกัดนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถเห็นถึงความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

2. ควรวิเคราะห์และระบุความต้องการในการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา ว่าต้องการใช้ภาษาในเชิงทำความเข้าใจ เชิงสื่อสาร หรือเชิงบูรณาการ เพื่อให้การศึกษาเพิ่มเติมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. ควรทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาและสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาเพิ่มเติม โดยต้องเน้นความสำคัญและความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์

References

- Arporn, S. (2019). Social Media Usage and its Impact on Thai Undergraduates' Writing Ability. *International Journal of Social Sciences and Humanities*, 3(2), 89-99.
- Bacchetti, S. (2021). *The Effects of Social Media on Undergraduate Students' Language Proficiency and Communication Skills*. University of Southern California.
- Carey, S. (2018). The Language of Online Communication: Understanding the Impact of Social Media on Language Use. *Journal of Communication Studies*, 42(4), 567-578.
- Chan, K. Y., Leung, H. W., & Lee, T. L. (2021). An e-learning platform to enhance students' language ability in digital media communication. *Interactive Learning Environments*, 1-17.
- Johnson, M. (2020). Language Exchange and Social Media: An Analysis of Language Use among University Students. *Journal of Language and Social Interaction*, 27(3), 321-335.
- Johnson, R., & Lee, S. (2021). *The influence of social media in enhancing language proficiency among undergraduate students*. *Social Communication Studies*, 15(2), 78-94.
- Khan, A., & Rahim, M. M. (2020). Use of Social Media in Language Learning: An Investigation of WhatsApp. *Journal of Education and Practice*, 11(14), 67-75.
- Kijnan, A. (2019). *Meaning and Relationships of Slang in the Online World*. (Master's thesis). Mahidol University, Bangkok.
- National Research Council of Thailand. (2021). *Guidelines for Enhancing the Thai Language Proficiency of the Public*. Bangkok: National Research Council of Thailand. (Online Document)
- Smith, J. (2022). The effectiveness and potential of online media in promoting Thai language learning among undergraduate students. *Journal of Language Education Research*, 20(3), 45-60.
- Smith, J., Johnson, R., & Wong, C. (2022). The impact of online media on Thai language proficiency and social communication among undergraduate students. *Journal of New Media Studies*, 18(2), 34-50.
- Supatthanann, K. (2020). *Behavioral Use of Slang in Online Media Among Undergraduate Students Majoring in Communication Arts*, Faculty of Communication Arts, Naresuan University. (Master's thesis). Naresuan University, Bangkok.

- Tairattana, P. (2020). Meaning and Relationships of Slang in Online Media: A Case Study of Social Media and Language Dialects of Undergraduate Students Majoring in Communication Arts, Faculty of Communication Arts, Naresuan University. (Master's thesis). Naresuan University, Bangkok.
- Thai Knowledge Foundation. (2015). *Thai Language and Its Use in Society*. Retrieved from <https://www.kwamru.org/understanding-thai-language-and-its-use-in-society/>
- Thai Language. (2023). *Knowledge Repository of Thai Language*. Office of the Promotion of Thai Language. Retrieved from <https://thailanguage.or.th/>
- Thai Language and Culture. (2020). *Knowledge Repository of Language and Culture*. Ministry of Culture. Retrieved from https://library.culture.go.th/th/content/thai_language_and_culture
- Wong, C., & Tan, K. (2020). The use of online media in promoting Thai language use in daily life among undergraduate students. *International Journal of Language and Culture*, 12(1), 34-50.
- Yaemsamai, P. (2019). The Use of Slang in Online Media Among University Students at Rajabhat Suansunandha University (Master's thesis). Rajabhat Suansunandha University, Nakhon Pathom.

จริยธรรม

การตีพิมพ์วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

บรรณาธิการควรจะต้องรับผิดชอบต่อทุกสิ่งที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารในความรับผิดชอบของตนเอง กล่าวคือ:

1. ดำเนินการให้ตรงตามความประสงค์ของผู้อ่านและผู้นิพนธ์
2. ปรับปรุงวารสารอย่างสม่ำเสมอ
3. รับรองคุณภาพของงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์
4. สนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
5. คงไว้ซึ่งความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ
6. ปกป้องมาตรฐานของทรัพย์สินทางปัญญาจากความต้องการทางธุรกิจ
7. เต็มใจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดการตีพิมพ์ การทำให้เกิดความกระจ่าง การถอด-ถอนบทความ และการขออภัย หากจำเป็น

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้อ่าน

- ควรแจ้งให้ผู้อ่านทราบเกี่ยวกับผู้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยและบทบาทของผู้ให้ทุนวิจัยในการทำวิจัยนั้นๆ

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้นิพนธ์

- บรรณาธิการควรดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของบทความที่ตีพิมพ์ เพื่อรับรองคุณภาพของงานวิจัยที่ตีพิมพ์ และตระหนักว่าวารสาร และแต่ละส่วนของวารสาร มีวัตถุประสงค์และมาตรฐานที่ต่างกัน
- การตัดสินใจของบรรณาธิการต่อการยอมรับหรือปฏิเสธบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์ ควรขึ้นอยู่กับความสำคัญ ความใหม่ และความชัดเจนของบทความวิจัย ตลอดจนความเกี่ยวข้องกับขอบเขตของวารสาร
- ควรมีการชี้แจงหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบประเมินบทความ (peer review) นอกจากนี้บรรณาธิการควรมีความพร้อมในการชี้แจงความเบี่ยงเบนต่างๆ จากกระบวนการตรวจสอบที่ได้รับรู้ไว้
- วารสารควรมีช่องทางให้ผู้นิพนธ์อุทธรณ์ได้หากผู้นิพนธ์มีความคิดเห็นแตกต่างจากการตัดสินใจของบรรณาธิการ
- บรรณาธิการควรจัดพิมพ์คำแนะนำแก่ผู้นิพนธ์ในทุกประเด็นที่บรรณาธิการคาดหวัง ในทุกเรื่องที่คุณนิพนธ์ควรรับทราบ และควรมีการปรับปรุงคำแนะนำให้ทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งควรมีการอ้างอิงหรือการเชื่อมโยงกับระเบียบดังกล่าวนี้ด้วย
- บรรณาธิการไม่ควรเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในการตอบรับบทความที่ถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ไปแล้ว ยกเว้นมีปัญหาร้ายแรงเกิดขึ้นในระหว่างการส่งบทความมารับการพิจารณา
- บรรณาธิการใหม่ไม่กลับคำตัดสินใจมาตีพิมพ์บทความที่บรรณาธิการคนก่อนตอบปฏิเสธไปแล้ว ยกเว้นมีการพิสูจน์ถึงปัญหาร้ายแรงที่เกิดขึ้น

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้ประเมินบทความ

- บรรณาธิการควรจัดพิมพ์คำแนะนำแก่ผู้ประเมินบทความในทุกประเด็นที่บรรณาธิการคาดหวัง และควรมีการปรับปรุงคำแนะนำให้ทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งควรมีการอ้างอิงหรือการเชื่อมโยงกับระเบียบดังกล่าวนี้ด้วย
- บรรณาธิการควรมีระบบที่ปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมินบทความ ยกเว้นวารสารนั้นมีการประเมินบทความแบบเปิดที่ได้แจ้งให้ผู้นิพนธ์และผู้ประเมินรับทราบล่วงหน้าแล้ว

กระบวนการพิจารณาประเมินบทความ

- บรรณาธิการควรมีระบบที่ทำให้มั่นใจได้ว่าบทความที่ส่งเข้ามายังวารสาร จะได้รับการปกปิดเป็นความลับในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาประเมินการร้องเรียน
- บรรณาธิการควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในผังการทำงานที่กำหนดโดยคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
- บรรณาธิการควรมีการตอบกลับคำร้องเรียนในทันที และควรแสดงให้ผู้ร้องเรียนมั่นใจได้ว่าสามารถร้องเรียนได้อีกหากยังไม่พอใจ ซึ่งกลไกดังกล่าวนี้ควรปรากฏชัดเจนในวารสาร และควรรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการส่งเรื่องที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขไปให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

การสนับสนุนการอภิปราย

- ควรมีการเปิดเผยคำวิจารณ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ยกเว้นบรรณาธิการจะมีเหตุผลอื่นที่ดีเพียงพอในการไม่เปิดเผยคำวิจารณ์นั้น
- ควรเปิดโอกาสให้ผู้นิพนธ์บทความที่มีคนอื่นวิจารณ์ให้สามารถชี้แจงตอบกลับได้ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยที่มีผลขัดแย้งกับบทความวิจัยที่ลงตีพิมพ์ไปแล้ว ก็ควรได้รับโอกาสนี้เช่นกัน
- การศึกษาวิจัยที่มีการรายงานผลการวิจัยในด้านลบก็ควรรวมไว้ในบทความด้วย ไม่ควรตัดส่วนนี้ออกไป

สนับสนุนความถูกต้องทางวิชาการ

- บรรณาธิการควรทำให้เกิดความมั่นใจว่ารายละเอียดทุกส่วนในบทความวิจัยที่มีการตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นไปตามหลักจริยธรรมสากลที่ได้รับการยอมรับ
- บรรณาธิการควรมีหลักฐานเพื่อให้มั่นใจว่างานวิจัยทุกชิ้นที่จะตีพิมพ์นั้นได้รับการอนุมัติและเห็นชอบโดยคณะกรรมการที่มีอำนาจ (เช่น คณะกรรมการทางจริยธรรมด้านงานวิจัย คณะกรรมการพิจารณาบทความวิจัยของสถาบัน เป็นต้น) อย่างไรก็ตามบรรณาธิการควรระลึกไว้เสมอว่าการพิจารณาอนุมัตินั้นไม่ได้เป็นการรับประกันว่างานวิจัยนั้นถูกต้องตามหลักจริยธรรมเสมอไป

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- บรรณาธิการควรปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นความลับ (เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคนไข้และแพทย์ เป็นต้น) ดังนั้นบรรณาธิการจึงต้องมีหนังสือยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากคนไข้ หากชื่อ หรือ รูปของคนไข้ปรากฏในรายงานหรือบทความ อย่างไรก็ตามบรรณาธิการสามารถตีพิมพ์บทความได้โดยไม่ต้องมีเอกสารยินยอมหากบทความนั้นมีความสำคัญต่อสุขภาพของคนทั่วไป (หรือมีความสำคัญในบางเรื่อง) หรือมีความยากลำบากในการได้มาซึ่งเอกสารยินยอม และบุคคลผู้นั้นไม่คัดค้านต่อการตีพิมพ์เผยแพร่ (จึงต้องมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขสามประการดังกล่าว)

การติดตามความประพฤติมิชอบ

- บรรณาธิการมีหน้าที่ติดตามความประพฤติมิชอบในกรณีเกิดข้อสงสัย ซึ่งรวมถึงบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์และยังไม่ได้รับการตีพิมพ์
- บรรณาธิการไม่ควรปฏิเสธบทความวิจัยที่อาจจะมีประเด็นมิชอบในทันทีทันใด บรรณาธิการมีหน้าที่ต้องติดตามบทความวิจัยที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบเพื่อหาข้อเท็จจริง
- บรรณาธิการควรแสวงหาคำตอบจากบุคคลผู้ถูกกล่าวหา ก่อน แต่หากยังไม่พอใจต่อคำตอบที่ได้รับให้สอบถามหัวหน้าหรือคณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งในบางครั้งอาจเป็นหน่วยงานที่ออกกฎระเบียบ) เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง
- บรรณาธิการควรดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในผังการทำงานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์เมื่อความจำเป็นต้องใช้
- บรรณาธิการควรพยายามทำให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องด้วยหลักเหตุและผล แต่หากไม่ได้ดำเนินการดังกล่าว บรรณาธิการควรชวนขยายหาทางแก้ไขปัญหาลงถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ยากแต่ก็เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญ

การรับรองความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ

- เมื่อมีการรับรู้ว่ามีบทความไม่ถูกต้องเกิดขึ้นกับบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ไปแล้ว รวมถึงมีประโยชน์นำไปสู่ความเข้าใจผิด หรือเป็นรายงานที่บิดเบือนข้อเท็จจริง บรรณาธิการต้องแก้ไขทันทีและด้วยความชัดเจน
- หากปรากฏการประพฤติทุจริตภายหลังการดำเนินการตรวจสอบแล้ว บรรณาธิการต้องดำเนินการเพิกถอนบทความนั้นด้วยความชัดเจนที่จะสามารถพิสูจน์ได้ ทั้งนี้การเพิกถอนนี้ต้องให้ผู้อ่านและระบบฐานข้อมูลอื่นๆทราบด้วย

ความสัมพันธ์กับเจ้าของวารสารและสำนักพิมพ์

- ความสัมพันธ์ของบรรณาธิการต่อสำนักพิมพ์และเจ้าของวารสารมักมีความซับซ้อน อย่างไรก็ตามควรมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นอิสระของบรรณาธิการ และแม้ว่าสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจและการเมืองของวารสารจะเป็นเช่นไร บรรณาธิการควรพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการรับบทความเพื่อตีพิมพ์โดยยึดคุณภาพและความเหมาะสมกับผู้อ่านมากกว่าผลตอบแทนทางการเงินหรือการเมือง

ประเด็นพิจารณาที่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์

- บรรณาธิการควรประกาศนโยบายในด้านการโฆษณาที่เน้นเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของวารสาร และในการตีพิมพ์ส่วนเสริมหรือเพิ่มเติมใดๆ ของวารสาร
- บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์การโฆษณาที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องยินดีที่จะตีพิมพ์คำวิจารณ์ต่างๆ ทั้งนี้ให้ยึดถือเกณฑ์เดียวกันกับการพิจารณาส่วนต่างๆ ของวารสาร
- ในการนำบทความเดิมมาพิมพ์ใหม่นั้น ต้องให้คงลักษณะเดิมทุกประการยกเว้นหากจะมีการเพิ่มเติมส่วนที่แก้ไข

ผลประโยชน์ทับซ้อน

- บรรณาธิการควรมีระบบในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน(การขัดกันด้านผลประโยชน์)ของบรรณาธิการเองรวมทั้งของเจ้าหน้าที่วารสาร ผู้นิพนธ์ ผู้ประเมินบทความ และสมาชิกกองบรรณาธิการ

กระบวนการจัดการกับข้อร้องเรียนที่มีต่อบรรณาธิการที่มีการส่งมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

- ข้อร้องเรียนของ ผู้นิพนธ์ ผู้อ่าน ผู้ประเมิน บรรณาธิการหรือสำนักพิมพ์วารสารอาจมีการส่งมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ พิจารณา อย่างไรก็ตามข้อร้องเรียนต่างๆจะส่งมาได้ต่อเมื่อ บรรณาธิการ/วารสารที่เป็นปัญหาเป็นสมาชิกของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
- ในการร้องเรียนบรรณาธิการวารสารนั้น ต้องร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรไปที่บรรณาธิการโดยตรงก่อนในขั้นตอนแรกควรทำการร้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรต่อบรรณาธิการวารสารโดยตรงหากข้อร้องเรียนไม่ได้รับการแก้ไขเป็นที่น่าพอใจ ก็สามารถยื่นข้อร้องเรียนนั้นต่อคณะกรรมการต้นสังกัดของบรรณาธิการหรือผู้ตรวจการหน่วยงานใดๆ (ถ้ามี)
- ข้อร้องเรียนที่ผ่านขั้นตอนการร้องเรียนต่อวารสารเท่านั้นจึงจะสามารถส่งต่อมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ได้ ทั้งนี้ให้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกอย่างมาด้วย
- คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะรับข้อร้องเรียนภายใน 6 เดือนหลังจากวารสารได้พิจารณาข้อร้องเรียนเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์อาจพิจารณานอกระยะเวลาดังกล่าวนี้เป็นกรณีพิเศษได้
- คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะไม่พิจารณาการร้องเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของการตัดสินใจตีพิมพ์บทความของบรรณาธิการ (แต่จะพิจารณากระบวนการ) หรือข้อวิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อหาในบทความบรรณาธิการ
- คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะไม่พิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าการเผยแพร่เอกสารมาตรฐานทางจริยธรรมนี้

เมื่อการร้องเรียนมีการส่งต่อมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์:

1. ผู้ร้องเรียนยื่นข้อร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ
2. เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ตรวจสอบเพื่อยืนยันข้อร้องเรียนตามประเด็นต่อไปนี้:
 - a. เป็นข้อร้องเรียนต่อสมาชิกในคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
 - b. เป็นข้อร้องเรียนที่อยู่ในขอบเขตการทำงานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
 - c. เป็นข้อร้องเรียนที่ไม่ได้รับการแก้ไขภายหลังส่งให้วารสารพิจารณาตามกระบวนการ
 - d. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ (วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548)
3. ผู้ร้องเรียนต้องส่งเอกสารหลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียนต่อวารสาร ที่วารสารรับทราบข้อร้องเรียนนั้น เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
4. ประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ทำการแจ้งให้บรรณาธิการของวารสารทราบถึงข้อร้องเรียนที่ส่งต่อมายังคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
5. สถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น:

บรรณาธิการไม่ให้ความร่วมมือ ในกรณีนี้ประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะทำการแจ้งให้ผู้ร้องเรียนและเจ้าของวารสารรับทราบ

a. บรรณาธิการตอบข้อร้องเรียนโดยมีประเด็นดังนี้:

i. ประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์และตัวแทน 1 คน ซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยสมาชิกในสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ ร่วมกันพิจารณาตัดสินว่าวารสารได้จัดการข้อร้องเรียนจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว และได้แจ้งข้อมูลต่อผู้ร้องเรียนและบรรณาธิการ

ii. ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์และตัวแทน 1 คน ซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยสมาชิกในสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ ร่วมกันตัดสินว่ามีความจำเป็นที่ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม และได้แจ้งข้อมูลต่อผู้ร้องเรียนและบรรณาธิการวารสาร และทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอไปยังคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องของสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

6. คณะอนุกรรมการที่พิจารณาตัดสินข้อร้องเรียนควรประกอบไปด้วย ประธาน 1 ท่านและสมาชิกของสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จำนวน 3 ท่านเป็นอย่างน้อย ซึ่งสมาชิกจำนวน 2 ท่านต้องไม่ใช่บรรณาธิการ และไม่มีสมาชิกของคณะอนุกรรมการท่านใดที่เป็นสมาชิกของสำนักพิมพ์ (หรือต้นสังกัด) เดียวกันกับบรรณาธิการผู้ถูกร้องเรียน

7. หากประธานดำรงตำแหน่งอยู่ในสำนักพิมพ์ (หรือต้นสังกัด) เดียวกันกับบรรณาธิการผู้ถูกร้องเรียน ประธานจะทำการแต่งตั้งรองประธานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาดูแลเอกสารต่างๆแทน

8. เมื่อข้อร้องเรียนส่งมาถึงคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการอาจจะดำเนินการต่อไปนี้

เพิกถอนข้อร้องเรียน และแจ้งเหตุผลต่อผู้ร้องเรียนและบรรณาธิการ

a. ลงความเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนด

เมื่อคณะอนุกรรมการลงความเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนด ให้ทำรายงานเสนอต่อสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์โดยอธิบายถึงลักษณะของการฝ่าฝืนและให้คำแนะนำว่าจะดำเนินการอย่างไร

9. สภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ทำการพิจารณารายงานดังกล่าว ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนข้อแนะนำได้ หลังจากนั้นจะทำการแจ้งให้ผู้ร้องเรียน บรรณาธิการ และเจ้าของสำนักพิมพ์ (วารสาร) รับทราบถึงข้อแนะนำ สุดท้ายซึ่งอาจมีดังนี้:

a. ให้บรรณาธิการทำการขอโทษต่อผู้ร้องเรียนตามข้อร้องเรียนที่ได้รับ

b. ให้บรรณาธิการทำการลงข้อความที่ได้รับจากคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารของตน

c. ให้วารสารทำการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการของวารสาร

d. ให้บรรณาธิการลาออกจากสมาชิกภาพของคณะกรรมการจริยธรรม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือ

e. ให้บรรณาธิการดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์มีความเห็นว่ามีเหมาะสมต่อกรณีดังกล่าว

ขั้นตอนการอุทธรณ์

- ผู้ร้องเรียนสามารถอุทธรณ์ต่อข้อแนะนำของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ได้ โดยสามารถร้องขอรายละเอียดของผู้ที่ต้องติดต่อได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

โดย ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre)